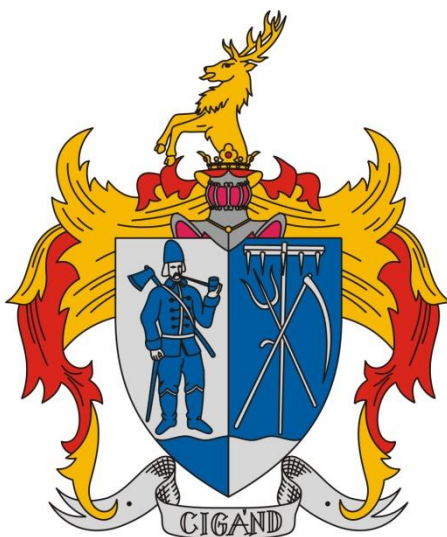

Cigánd Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

ITS 2014 Konzorcium:

Tervező, Építő és Kereskedelmi Kft

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Külzetlap

BELÜGYMINISZTERIUM

Cigánd Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

2015. év

Készítették az „ITS 2014 Konzorcium” tagjai:

ÉARFÜ Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség
Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Berki Judit
ügyvezető

ART VITAL Tervező, Építő és Kereskedelmi Korlátolt
Felelősségű Társaság

Végh József
ügyvezető

OPUS TEAM Üzleti Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság

Virágh Péter
ügyvezető

Aláírólap

Régiós koordinátor:

Dr. habil. Mező Ferenc

Megyei koordinátor:

Klein György
okleveles építésmérnök
É/05-0070; TT 05-0070

Felelős tervező:

Ürge László
okl. építésmérnök
SZÉS 1 15-0463

Településtervező:

Labbanicz András
okleveles településmérnök
TT 15-0378

Energiaközmű szakági tervező:

Verba József
üzemmérnök
TE 15-0289 Településtervezési energia-közmű szakértő
TH 15-0289 Településtervezési hírközlési szakértő

Energiaközmű szakági tervező munkatárs:

Kosztolányi Konrád
villamosmérnök

Közlekedésági szakági tervező:

Gulyás Imre
okl. építőmérnök
Tkő 09-0057- Településtervezési közlekedési szakértő

Közlekedésági szakági tervező munkatárs:

Ifj. Major Ferenc
okl. építőmérnök, útépítő szakmérnök
VZ-TEL 15-0229 - Települési víziközmű tervező
TV 15-0229 - Településtervezési vízközmű szakértő

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Víziközmű szakági tervező:

Ifj. Major Ferenc

okl. építőmérnök, útépítő szakmérnök

VZ-TEL 15-0229 - Települési víziközmű tervező

TV 15-0229 - Településtervezési víziközmű szakértő

Környezetvédelmi szakági tervező:

Szalai Sándor

környezetmérnök

SZKV-1.2. 15/0640 Levegőtisztaság-védelem szakértő

SZKV-1.4. 15/0640 Zaj- és rezgésvédelem szakértő

Zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező:

Pataki Orsolya

okl. tájépítésmérnök

K 05-0430, TK 05-0430

Régészeti szakértő:

Dr. Bálint Marianna

régészeti szakértő

Műemléki szakértő:

Szilágyi- Fekete Anikó

műemléki szakértő

Társadalompolitikai szakértő:

Deák Attila

társadalompolitikai szakértő

Gazdasági Szakértő:

Málik Csilla

gazdasági szakértő

Anti-szegregációs szakértő:

Kurtyánné Szilágyi Valéria

anti-szegregációs szakértő

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Közreműködők:

Oláh Krisztián
*Cigánd Város
polgármestere*

Gönczi Zsolt
települési koordinátor

Tartalom

1.	Bevezetés.....	7
2.	Cigánd középtávú városi céljai és azok összefüggései.....	9
2.1.	A stratégiai fejlesztési célok meghatározása.....	9
2.2.	A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása.....	20
3.	A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	22
3.1.	Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával	22
3.2.	Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása.....	27
3.3.	Településfejlesztési akciók, összehangolt, vázlatos pénzügyi terve.....	39
3.4.	Az akcióterületen kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	41
3.4.1	Akcióterületeken kívül megvalósuló hálózatos projektek.....	41
3.4.2	Akcióterületeken kívül megvalósuló nem hálózatos fejlesztések ismertetése	44
4.	Anti-szegregációs intézkedési terv	46
4.1.	Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások.....	46
4.2.	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések.....	49
4.3.	A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések.....	54
4.4.	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.....	54
5.	a stratégia külső és belső összefüggései	55
5.1.	Külső összefüggések	55
5.2.	Belső összefüggések	66
6.	A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai	68
7.	a megvalósítás eszközei és nyomonkövetése	74
7.1.	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem fejlesztési beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.....	74
7.2.	Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása	76
7.3.	Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	78
7.4.	Monitoring rendszer kialakítása	80

1. BEVEZETÉS

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) Cigánd városának 2020 – 2022-ig elérendő középtávú fejlesztési céljait határozza meg. A célrendszer kialakítását számos tényező befolyásolja: a város fejlesztési koncepciója (elsősorban a város által kijelölt hosszú távú és átfogó céljai), másrészt az Európa 2020 stratégiából levezethető fejlesztési irányok. A településfejlesztési koncepció és az ITS célrendszere közötti kapcsolat viszonylag lazább összefüggéseket kell, hogy mutasson, mivel a koncepció alapvetően egy értékrendet határoz meg. Másrészt mivel az ITS finanszírozási kereteit alapvetően az EU különböző finanszírozási alapjai határozzák meg, így alapvetően fontos a támogatásból megvalósítani szándékozott projektek ezekhez való illeszkedése. Lényegében az ITS Középtávú Városi Céljainak döntő többsége egyértelműen megvalósítható kell, hogy legyen az EU alapok beruházási prioritásain keresztül. Amennyiben a városi célok eléréséhez az EU beruházási prioritásai által támogatottakon túli beavatkozások is szükségesek Egyedi Városi Beruházási Prioritások megfogalmazása szükséges.

Jellegüket tekintve az ITS Középtávú Városi Céljai két típusúak lehetnek:

- **Tematikus célok:** A tematikus jelleggel megfogalmazott, de nem szükségszerűen egy-egy ágazatra korlátozódó érvényességű célok a város egészére vonatkoznak.
- **Területi célok:** A területi célok a település egy vagy több, konkrét, egyenként folytonos vonallal körülhatárolható területén realizálhatóak. Ilyenek lehetnek a város egy vagy több városrészére érvényes vagy a város területén megtalálható főbb, a fejlesztési elképzelések során kiemelt figyelemben részesülő terület-típusokra (pl. lakótelepek, barnamezős területek, ipartelepítés területei, stb.) érvényes célok.

A stratégia vegyesen is tartalmazhat tematikus és területi jellegű célokat. A Középtávú Városi Célok tehát integrált jellegű célok, olyanok, melyek eléréséhez több tematikus/ágazati jellegű tevékenység koordinált végrehajtása szükséges. A stratégia áttekinthetősége és az ahhoz rendelt források koncentrált felhasználásának segítése érdekében javasolt, hogy a Középtávú Városi Célok száma az összetettebb, viszonylag sokrétű fejlesztési problémákkal rendelkező középvárosok terveiben se haladja meg a 4-5 célkitűzést.

A célok kialakításánál is fontos figyelembe venni, hogy az ITS nem kizárólag a települési önkormányzat, hanem a város egészének tervezési alapidokumentuma, tartalmazza tehát azokat a célokat is, amelyek megvalósításáért a városi önkormányzat csak közvetve vagy részben felelős (pl. állami, magán, non-profit szereplők valósítják majd meg).

Az ITS egy középtávra szóló fejlesztési dokumentum. A stratégia eredményességének méréséhez elengedhetetlen, hogy a felállított célokhoz indikátorok – a célok elérését jelző mutatók – kerüljenek hozzárendelésre. Az eredményorientáltság erősítése a 2014 – 2020 időszak EU kohéziós politikájának egyik kiemelt célja, így az eredmények mérése az előző időszakénál hangsúlyosabban jelenik meg a politika végrehajtásának minden területén. Célszerű a jövőbeni eredmények egyszerűbb mérése miatt, ha a beruházási prioritások esetén alkalmazott indikátorok illeszkednek azokhoz az indikátorokhoz, melyeket az egyes beruházási prioritásokat finanszírozó operatív programok is alkalmaznak majd. Javasolt az elérhető operatív programok eredményindikátorainak használata erre a célra. A fentiek mellett mind a városrészi, mind a horizontális célokhoz rendelhető indikátorok a városra jellemző specifikus mutatók.

Az ITS, mint operatív jellegű stratégia tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (projektek illetve programok) indikatív listáját, melyek a célok eléréséhez szükségesek. Elég azonban ha a stratégia a projektek vázlatos bemutatására szorítkozik.

Az IVS-ek túlnyomó részében szinte kizárólagosan alkalmazott akcióterületi megközelítés a továbbiakban is fontos. Ez lehet az eszköze a források koncentrált felhasználásának és ajánlott keretét képezi a magánszféra fejlesztésekbe való bevonásának. Az ITS keretében azonban nem kizárólag az akcióterületeken végrehajtandó projekteket célszerű megjeleníteni.

Az ITS keretében az alábbi projekt típusokat javasolt bemutatni:

- Kulcsprojektek: A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) Középtávú Városi Cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemezően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. A kulcsprojekt nem feltétlenül integrált projekt, célszerű azonban, ha a kulcsprojekthez további projektek kapcsolódnak.
- Hálózatos projektek (egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek): A hálózatos projekt több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik. A hálózatos projekt lehet integrált projekt, ez esetben az együttműködő projektelemek különböző jellegűek, más-más megvalósítójuk van.
- Akcióterületi projektek (térben koncentrált és egymással összehangolt projektek): Az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen végbemenő fejlesztések egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását illetve hatásának kiteljesedését az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében. Volumenük, így várható hatásuk is legyen akkora, hogy érzékelhető változást idézzenek elő az akcióterületen. A tervezés jelenlegi fázisában még nem célszerű az akcióterületek végleges és pontos lehatárolása, de azok jellege és elhelyezkedése már tervezhető.

Annak érdekében azonban, hogy a tervezés mind a kitűzendő célok, mind a megvalósítható projektek tekintetében a reális megvalósíthatóság keretein belül maradjon, célszerű a stratégia megvalósításának forrásszükségletét már a kezdeti fázistól kezdve megbecsülni. Az ITS – ideális esetben – tartalmazza a közszféra által a településen megvalósítani tervezett főbb projekteket, valamint a lakosság és a gazdasági szereplők által megvalósítani tervezett vagy remélt beruházásokat.

2. CIGÁND KÖZÉPTÁVÚ VÁROSI CÉLJAI ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

2.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

Öt középtávú cél kijelölése történt meg Cigánd Integrált Településfejlesztési Stratégiájában. A célok meghatározása során erőteljes területi szemlélet volt meghatározó, vagyis egy-egy középtávú cél megvalósulása területi szinten azonosítható legyen a városban.

1. Foglalkoztatás bővítés feltételeinek javítása

Kiinduló információk a célmeghatározáshoz

- a) Borsod-Abaúj-Zemplén megye és egész Magyarország egyik legelmaradottabb és leghátrányosabb helyzetű térsége Bodroghöz, amelyre a külső perifériákra jellemző gazdasági és társadalmi folyamatok jellemeznék. Észak-kelet Magyarország külső perifériái akut foglalkoztatási, szociális és gazdasági problémákkal küzdő térségei. Emellett kimutatható, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi területien egy településhálózati krízis alakult ki a rendszerváltás óta, ezzel a krízis helyzettel a Bodroghöz esetében is szembesülhetünk. Cigánd jobb helyzetben van, mint a vonzáskörzete, a vonzáskörzetére a divergencia, a leszakadás jellemző.
- b) A Bodroghözben az egyik legnagyobb problémát az alacsony foglalkoztatottság és a magas munkanélküliség jelenti. Bár a munkanélküliek száma csökkent Cigándon ez elmúlt években, a munkanélküliségi ráta az egyik legmagasabb a megyében. A szociális feszültség egyik alapja, hogy magas a foglalkoztatott nélküli háztartások száma.
- c) A Bodroghözben a mezőgazdaságnak sem a természeti, sem a szerkezeti adottságai nem jók, a termelékenység alacsony. Problémát jelent, hogy a mezőgazdaság mozgástere a szántóföldi növénytermesztésre szűkült, ahol jelentős arányú foglalkoztatás nem valósulhat meg, ezt a problémát tovább fokozza, hogy a Bodroghöz területei csak részben alkalmasak a szántóföldi növénytermesztésre. Azonban a térségben kedvező feltételei vannak a gyümölcsstelepitésnek, a halászatnak és az extenzív állattartásnak. Pozitív változás, hogy a mezőgazdasági területek közel fele meliorált, a fajlagos kiépítettség megfelelő, a vízelvezető képesség javult, a tereprendezések megtörténtek. Szintén pozitív folyamat, hogy az elmúlt években Cigándon megvalósult közfoglalkoztatási programok megteremtették az alapját a szociális gazdaságfejlesztésnek az agrárszektorban. Ezek a fejlesztések ráadásul olyan ágazatokat érintettek, ahol jobban a helyi agrár adottságok. A mezőgazdasági program keretében olyan mezőgazdasági termelő, tároló, feldolgozó kapacitásokat hozott létre az Önkormányzat, amely lehetővé teszi a helyi termékek előállítását saját felhasználási célokra. Az állattenyésztési program keretében megteremtődtek a feltételei a közösségi állattartásnak és élelmiszer feldolgozásnak.
- d) A Bodroghöz és Cigánd ipari potenciálja gyenge. Az ipar foglalkoztató szerepe alacsony a városban és vonzáskörzetében, sőt az elmúlt tíz évben tovább csökkent az iparban foglalkoztatottak aránya. Súlyos gondot jelent a térségben a közép és nagyvállalkozások hiánya, ezáltal hiányoznak a nagyobb foglalkoztató vállalkozások a térségből.
- e) A helyi gazdaságfejlesztés egyik korlátja a térség kedvezőtlen közlekedés földrajzi kapcsolata és az alacsony üzleti infrastruktúra ellátottság. Ez utóbbi probléma enyhülni látszik, hiszen Cigándon jelentős üzleti infrastruktúra fejlesztések valósultak meg az utóbbi években. Az

üzleti infrastruktúra fejlesztés az Önkormányzat gazdaságfejlesztési stratégiájának legfontosabb eleme jelenleg. A Bodroghöz közlekedési izoláltságának enyhülésére nem lehet számítani az elkövetkező programozási ciklusban sem, azonban a meglévő közúti hálózatokban jelentkező kedvezőtlen állapotokat szükséges felszámolni.

- f) Javultak a város képzettségi mutatói, de ennek ellenére még mindig a megye alacsony képzett térségeihez tartozik. Problémát jelent, hogy a térséget elsősorban a magasan kvalifikált emberek hagyják el. Az alacsony képzettségű humán erőforrás a gazdaságfejlesztés gátja és hátráltatni fogja a város befektetés-ösztönzési lehetőségeit.
- g) Várhatóan 2015. szeptemberétől a kötelező óvodáztatás miatt tovább növekedhet az igény az óvodai ellátás iránt, különösen a környezető településekről – jelenleg is van más településről bejáró gyermek - ahol nem tudják megoldani a problémát. Ezért szükséges lenne további csoportszobák kialakítására az intézményben.

Célmeghatározás

Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi területein a településhálózati krízis mérséklése megköveteli a helyi központok túlkompenzálását, jelen esetben Cigánd intenzívebb fejlesztését is. Ezen belül elsősorban azoknak a fejlesztéseknek a generálását szükséges előmozdítani, amely mérsékelheti a Bodroghöz területi leszakadásának mértékét, illetve erősíti Cigánd gazdasági és foglalkoztatásban betöltött szerepének megerősödését. Cigánd városfejlesztés céljai között az egyik legfontosabb helyen a foglalkoztatás bővítése, munkahelyek és vállalkozási lehetőségek teremtése áll. Ennek azonban több előfeltételeit szükséges megteremteni a következő beavatkozási területek koncentrált fejlesztésével.

1.1 Üzleti környezet fejlesztése, ipartelepítés ösztönzése: A tőkebeáramlás ösztönzése érdekében az Önkormányzat egyik legfontosabb fejlesztési célja az ipartelepítés feltételeinek megteremtése, egy versenyképes a befektetői igényeket kiszolgáló zöldmezős vállalkozások betelepítésére alkalmas korszerű, szolgáltatási szemléletet tükröző ipari park fejlesztésével. Cigánd Város Önkormányzata saját forrásból kialakította az iparterületet. Cél ennek az iparterületen egy agrár-innovációs ipari parkká fejlesztése, zöldmezős területek hasznosításával, eladással, bérbeadással történő fejlesztéssel, mely erősíti a helyi és térségi gazdaságot. További cél az iparterületen belül egy inkubációs terület létrehozása, gyártócsarnok-inkubátorral összekapcsolva.

1.2 Vállalkozói szolgáltatások bővítése: A vállalkozásokat segítő, támogató szolgáltatások, infrastruktúrák fejlesztése elsősorban a mikro és kisvállalkozások működését és fejlődését segítik. A helyi vállalkozásfejlesztés érdekében fejleszteni szükséges a vállalkozásfejlesztést katalizáló üzleti infrastruktúrákat és szolgáltatásokat. A prioritás infrastruktúrafejlesztést és soft típusú beavatkozásokat egyaránt tartalmaz.

- a) Inkubáció: A Bodroghözben működő vállalkozások segítése az üzleti környezet fejlesztésével, elsősorban a Cigándon működő inkubátorház szolgáltatásainak bővítésén keresztül. A meglévő inkubátor ház fejlesztése, bővítése, szolgáltató jellegének erősítése, szakmai műhelyek létesítése, vállalkozások számára telephely biztosítása.
- b) Helyi vállalkozások támogatása: A vállalkozásösztönzés érdekében, helyi és potenciálisan betelepülő kis és középvállalkozások támogatása vissza nem térítendő és visszatérítendő támogatások nyújtásával, üzleti tanácsadással.

1.3 Értékteremtő szociális gazdaság fejlesztése: Olyan értékteremtő szociális gazdaságfejlesztési kezdeményezések felkarolása, amelyben Cigánd Város Önkormányzata katalizátor szerepet tölthet be. Az elkövetkező évek egyik kiemelt fejlesztéspolitikai célja a munkaerőpiacról kiszakadt emberek visszavezetése a munka világába. Fontos, hogy azok közül is minél többen juthassanak

munkához, akik a nyílt munkaerőpiacon nem versenyképesek – ennek érdekében meg kell erősíteni az értékteremtő szociális gazdaságot. A szociális gazdaságon belül azonban a közmunka helyett, olyan közfoglalkoztatást kell elősegíteni, amely tartós munkahelyeket hoz létre, és hasznos munkát ad az embereknek. A közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően sikerült az elmúlt években mérsékelni a munkaerő piaci krízist a városban. Az egész Bodroghörszre jellemző, hogy a község a legnagyobb foglalkoztató, ez az önkormányzati szerepkör az utóbbi évek közfoglalkoztatási programjai hatására tovább erősödött. A 2013. és 2014. év folyamán megvalósult közfoglalkoztatási programok megteremtették az alapját a szociális gazdaságfejlesztésnek Cigándon. A közfoglalkoztatási programok keretében olyan fejlesztések valósultak meg, amelyek egy értékteremtő, termelő jellegű közfoglalkoztatás irányába indítják el a várost. A közfoglalkoztatás mára egy olyan potenciállá változott, amelynek gazdasági erőt is képvisel. A közfoglalkoztatásnak azonban fokozatosan el kell mozdulnia a szociális gazdaság irányába, hogy fenntarthatóvá váljon. A szociális gazdaságfejlesztés során egyszerre kell fókuszálni a kínálatfejlesztésre és a keresletélénkítésére, ennek érdekében két célterületnek a fejlesztése jelölhető ki.

- a.) Helyi önellátás feltételeinek megteremtése, javítása: A kínálati oldal fejlesztése, vagyis azoknak a kulcsterületeknek a fejlesztése, ahol középtávon realizálható a belső erőforrások mobilizálása és a települési önellátás kibontakozása szociális gazdaság keretében. Két kulcsterületet lehetséges azonosítani az élelmiszerellátást, a megújuló energiaellátást. Az élelmiszerellátás vonatkozásában elsősorban a nyersanyagellátás biztosítása, és közösségi feldolgozó kapacitások kialakítása a cél. Az Önkormányzat az elmúlt években elsősorban ezen a területen ért el eredményeket. Ezen a területen különösen lényeges a szociális gazdaság piactorzító hatásait kiküszöbölni, hiszen a szociális gazdaság keretében működő mezőgazdaság potenciális és erős versenytársa lehet a mezőgazdasági vállalkozásoknak, őstermelőknek. A másik terület a megújuló energiatermeléshez kapcsolódóan a megújuló energiatermelés és felhasználás feltételeinek megteremtése. Ezzel párhuzamosan állami támogatással, az önkormányzati intézményeket ellátó energetikai rendszereket át kell állítani megújuló energia felhasználására.
- b.) Belső fogyasztás ösztönzése és szervezése: A kínálati oldal fejlesztése mellett párhuzamosan szükséges megteremteni a keresleti feltételeket, illetve meg kell teremteni az önellátás szervezési mechanizmusait. A belső fogyasztás ösztönzését és szervezését Cigánd Város Önkormányzatának kell végeznie, ezeknek a folyamatoknak ő a katalizátora. A helyi önkormányzatnak ugyanis rendelkezésére állnak azok az eszközök, amellyel segíteni tudják a belső fogyasztás erősödését (rendelet alkotás, szemléletformálás, infrastruktúrafejlesztés, tárgyalási pozíció, közintézmény hálózat).

1.4 Befektetés a társadalomba - helyi humán erőforrás fejlesztése: A munkavállalói oldal fejlesztése, munkaerőbázis kialakítása, a helyi gazdaságot és a potenciális befektetői igényeket kiszolgáló humán erőforrás biztosítása kiemelt célja a város gazdaságfejlesztési tevékenységének. A humán erőforrás fejlesztés két beavatkozási területen történik:

- a) A szakképzett munkaerő-kínálat növelése az egyik beavatkozási területnek. A szakképzettség növelésére a speciális munkaerő piaci csoportok esetében (pályakezdők, fiatalok, anyák, idősek, hátrányos helyzetűek) különös figyelmet szükséges fordítani. Lényeges továbbá olyan képzéseknek a támogatása (szakmai képzés, továbbképzés, készségfejlesztés, felkészítés a munka világára), amely a városi humán erőforrás tartós munkaerő piaci integrációját segíti, illetve a helyi gazdasági igényeket kiszolgálja. Ezen belül a munkavállalói képzések támogatására, a munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztésére (pl. idegen nyelvi, informatikai, vállalkozói ismeretek stb.), átképzési, felnőttképzési és szakképzési programok indítására kerül sor, amely háttere a társadalmi versenyképesség javításának.

- b) Elengedhetetlen a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek szakképzése, továbbképzése, átképzése, amely javíthatja munkaerő piaci integrációjukat. Szintén kulcsterület a hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása érdekében, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok alap- és kulcskompetenciáik fejlesztése. Ebben lényeges szerepe van a képzéssel egybekötött közfoglalkoztatási programok indításának és a tranzit foglalkoztatási programoknak. A hátrányos helyzetű csoportok körében szükséges a munkába álláshoz kötött kompetenciák elsajátításának támogatása, mentális problémáiknak koncentrált kezelése, a szocializációs háttér stabilizálása és a tehetséges gyerekek kiemelése.

1.5 Nők munkába állásának segítése - bölcsődei és óvodai feladatellátás kapacitásfejlesztése:

Cigánd Város Önkormányzata a foglalkoztatás bővítés feltételeinek javításában kiemelten kezeli a nők munkaerő-piaci integrációjának támogatását, amelyet a gyerekek elhelyezési lehetőségek javításával tud leginkább segíteni. Ebből eredően a város gazdaságfejlesztési stratégiájában központi szerepet kap a bölcsődei és óvodai feladatellátás kapacitásbővítése, ugyanis mindkét intézménytípus jelentős kapacitáskihasználtsággal működik már jelenleg is.

Középtávú városi célhoz rendelt indikátorok a következők:

Mutató	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Tervezett változás	Adatforrás	A beszámoló gyakorisága
Foglalkoztatási ráta növekedése	%	24,2	2011	Növekedés	KSH Népszámlálás, Mikrocenzus	5 év
Munkanélküliségi ráta	%	12,4	2013	Csökkenés	KSH T-STAR	Évente
Regisztrált gazdasági vállalkozások száma	db	241	2013	Növekedés	KSH T-STAR	Évente
Teremtett munkahelyek száma	db		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente

A célokhoz rendelt indikátorok pontos célértékének meghatározását az ITS első éves fölülvizsgálatát követően kell pontosan meghatározni, mivel jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő információ meghatározásukhoz.

2. Szolgáltató városközpont megteremtése

Kiinduló információk a célmeghatározáshoz

- a) Bodroghöz településeinek túlnyomó többsége szolgáltatóhiányos település, ebből adódóan a város funkció és intézményi ellátottsága a vonzáskörzetére nézve is meghatározó. Cigánd a Bodroghöz közszolgáltatás szervezésében kiemelt jelentőséggel bír. A térségi hatókörű közszolgáltatások elsősorban a városközpontban koncentrálódnak. A városközpont tehát nem csak a város, hanem az egész vonzáskörzet életében is meghatározó.
- b) Cigánd városközpontja a Bodroghöz közszolgáltató centruma, itt találhatóak a legfontosabb intézmények. Cigánd járásszékhelyé válása új közigazgatási, igazgatási funkciók megjelenését eredményezte, melynek fogadására nincs felkészülve a város épületállománya.

- c) A városközpont különböző közszolgáltatásait kapacitásproblémák és műszaki problémák egyaránt terhelik. Cigándon található a Bodrogköz legnagyobb oktatási intézménye, amely térségi hatókörű. Egyre nagyobb a kereslet az iskola iránt, amelyet tovább fokoz, hogy több bodrogközi településen megszűnhet a jövőben az általános iskolai oktatás, amelynek megoldása a Cigándi általános iskolai feladatellátásra fog nehezedni. Az oktatási intézményben jelenleg is kevés a tanterem, illetve az osztályok három különböző épületben kerültek elhelyezésre, ami feltétlenül megoldást igényel. Az óvodai és bölcsődei feladatellátás szintén a városközpontban koncentrálódik, ezen intézmények esetében is várható keresletnövekedés az elkövetkező években. Bölcsődei feladatellátás egyedül Cigándon található a Bodrogközben. A munkaerő-piaci folyamatok fokozatos javulásával, illetve a közfoglalkoztatás szerepének növekedésével, várhatóan az intézmény az egész vonzáskörzetet is ki kell, hogy szolgálja, amelyre jelenleg nincs felkészülve. Az óvodai feladatellátás esetében szintén keresletnövekedés várható, melynek feltételeit meg kell teremteni.
- d) A város legfontosabb közösségi és közművelődési terei, amelyek egyben Cigánd közösségfejlesztését katalizáló terei a városközpontban találhatóak. Tehát a városközpont a városi és térségi közösségfejlesztésben is meghatározó szerepet tölt be.
- e) A városközpont lényeges szerepet tölt be Cigánd imázs formálásában. Pozitív jelenség, hogy Cigánd esetében egységes városkép, egyedi arculat jellemzi a várost. A város településszerkezete őrzi az archaikus formákat, a történeti települési központban utcaképet jelentősen zavaró, örökségvédelmi szempontból nem illeszkedő beépítést nem találunk. A városközpontban találhatóak azok a meghatározó épületek és közterületek, amely a városképre pozitív hatást gyakorolnak. A városközpontban azonban több olyan épület, közterület is található, amelyek kedvezőtlen állapota miatt rontanak a városképen, az egységes és jelenleg is jó minőségű városképből szükséges eltávolítani az azt deformáló elemeket.
- f) A városközpont bizonyos területei közmű rekonstrukcióra szorulnak.

Célmeghatározás

Cigánd esetében a városközpont a település legfontosabb szolgáltató és közösségi tere. Itt koncentrálódnak a város legfontosabb közszolgáltatásai, a település közösségi életet katalizáló terek nagy része, a térségi szerepkört biztosító közfunkciók, a kiskereskedelmi szolgáltatások és a turisztikai vonzerők egy része. A szolgáltató városközpont középtávú városi cél a városközpont szolgáltató és közösségfejlesztő szerepének erősítését célozza, egy közösségi szolgáltató városi modell megteremtése érdekében. A közösségi szolgáltató városi modell kialakításában, egy olyan helyi és térségi hatókörű közszolgáltatási rendszer működtetése a legfőbb feladat, ahol a városi közszolgáltatások fenntartása olcsóbb, minősége azonban magas színvonalú és ügyfélbarát. Továbbá településfejlesztési cél a települési energiahatékonyság növelése, a klímavédelmi és energiahatékonysági szempontokat előtérbe helyező közszolgáltatás fejlesztése, az önkormányzat által fenntartott a városközpontban elhelyezkedő, önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézmények rekonstrukciója. A szolgáltató városközpont megteremtése középtávú városi cél egy kifejezetten területi fókuszú célkitűzés, vagyis a cél megvalósulása egy adott települési terület (jelen esetben a városközponti akcióterület) fókuszált fejlesztésével történik. A cél elérése érdekében az alábbi területeken történnek komplex városfejlesztési beavatkozások:

2.1 A járásszékhely szolgáltató szerepének erősítése: Meglévő funkciók és közszolgáltatások fejlesztésével (polgármesteri hivatal, járási hivatal, munkaügyi kirendeltség, okmányiroda, gyámhivatal, katasztrófavédelem, rendőrség, takarékszövetkezet, közműgazdák ügyfélszolgálatai, KLIK) és új funkciók integrálásával (tömegközlekedési csomópont, kormányablak, önkéntes

tűzoltó egyesület, kisebbségi önkormányzat, civil iroda, helyiségbérlők) történne meg a városközpont járási és államigazgatási szerepkörének fejlesztése.

2.2 Városközpont humán közszolgáltatásainak fejlesztése: Cigándon kiépült, fejlett infrastruktúra jellemzi a humán szolgáltatások szinte valamennyi területét, ezért a hangsúlyt a kapacitásbővítésre, a szolgáltatások színvonalának, minőségének további javítására, szükségletekhez igazodó fejlesztésére szükséges helyezni. A város kiemelt célnak tekinti a városközpont humán közszolgáltatásainak kapacitásbővítését és minőségi fejlesztését. A városi közszolgáltatások fejlesztésének egyik kulcsterülete humán közszolgáltatásokban jelentkező kapacitásproblémák felszámolása. Ez leginkább az oktatás-nevelési intézményeket érinti, illetve a bölcsődei feladatellátást. A humán közszolgáltatások fejlesztésében lényeges szerepet kap a zöldenergia alkalmazás, energia felhasználás racionalizálása, amely, az intézményrendszer környezetbarát és költséghatékony üzemeltetési feltételeinek megteremtését segíti.

2.3 Közösségi célú városrehabilitáció: A közösségfejlesztés alapvetően bizonyos szervezetek, intézmények szintjén és közösségektől kiindulva, elsősorban különböző programokon keresztül történik. A közösségfejlesztés legfontosabb színterei és tevékenységei a közművelődési terek, a sport tevékenység, a vallási, szakrális terek, illetve a civil szervezetek tevékenységéhez kötődik. A közösségfejlesztés tehát bizonyos terek fejlesztésével, bizonyos társadalmi csoportok intenzív bevonásával történhet meg. A közösségfejlesztést a közösségfejlesztést katalizáló terek gerjeszthetik, így térben differenciáltan, pontszerűen szükséges ezeket a fejlesztéseket összpontosítani. Az egyháznak rendkívül fontos szerepe van a közösségfejlesztésben. Ebből eredően az egyházi kezdeményezésű közösségfejlesztő tevékenységeknek szükséges a megfelelő tereket megteremteni, bővíteni, illetve a hozzá kapcsolódó közösségi programokat folyamatosan szervezni. A közösségfejlesztést másrészt a közművelődési intézmények gerjesztik, a kulturális programokon keresztül. A kulturális terek fejlesztése elsősorban a kulturális programkínálat bővítése, minőségi fejlesztése érdekében indokolt. A közösségi célú városrehabilitáció előmozdítja a civil szervezetek szolgáltató és közösségfejlesztő szerepének erősítését.

2.4 Városközpont attraktivitásának javítása: A városközpont rehabilitációjának egyik területe a városközpont zöldfelületi rendszereinek összekapcsolása, a megkezdett közterület fejlesztések folytatása. A városközpont fejlesztése során egy olyan zöldfelületi rendszer kialakítása a cél, amelynek város imázs alakító hatása van. A városközpont attraktivitásának másik célterülete a városközpont kulturális örökségének turisztikai és közösségi célú fejlesztése, a városközpont műemlékeinek és helyi védelem alatt álló épületeinek megújítása. Ezen a területen jellegformáló szerepe van a Bodrogközi Múzeumportának, amely a város legfontosabb turisztikai vonzereje és közösségi tere és Zsinagógának, mint jellegformáló épületnek.

Középtávú városi célhoz rendelet indikátorok:

Mutató	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Tervezett változás	Adatforrás	A beszámoló gyakorisága
Városrehabilitációval érintett terület nagysága	m2		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m2		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás FAIR	Évente
Megújuló közszolgáltatások	db		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

száma						
Létrehozott közfunkciók száma	új	db	2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente

A célokhoz rendelt indikátorok pontos meghatározását az ITS első éves fölülvizsgálatát követően kell pontosan meghatározni, mivel jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő információ az indikátorok bázis és célértékének meghatározásához.

3. Humán és szolgáltató alközpont megteremtése

Kiinduló információk a célmeghatározáshoz

- a) Kétpólusú térszerkezet alakult ki Cigándon, amelyet az elmúlt bő évtized fejlesztései gerjesztettek. A város fogadózónájában jött létre egy települési alközpont, amely jelentős térségi hatókörű közfunkciókat koncentrált. A város szerkezete azonban még nem alkalmazkodott ezeknek az új funkciókhoz.
- b) Cigándon jelentős településfejlesztési beruházások valósultak meg a 2007-2013 programozási időszakban, melynek eredményeként számos új funkció települt meg a városban. Ezeknek jelentős része a település alközpontjában alakult ki. A humán közszolgáltatás biztosításban az egyik legnagyobb fejlődés az egészségügy ellátás területén valósult meg, ezek az egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése katalizálta egy városi alközpont létrejöttét.
- c) A Bodroghöz lakosságának egészségügyi állapota kedvezőtlen képet mutat. A Bodroghöz egészségi centruma Cigánd, az itt lévő intézmények, alap és szakellátások végzik az egész térség egészségügyi ellátását.

Célmeghatározás

A humán és szolgáltató alközpont megteremtése egy területi fókuszú középtávú városi cél, amely kifejezetten a városi alközpont fejlesztését célozza. A városi alközpont az egészségügyi, sport és kereskedelmi funkciók felülreprezentáltsága jellemző, ebből eredően ezeknek a területeknek a fejlesztése történik. A városi alközpont fejlesztésével egy humán és szolgáltató városrész kialakítása a cél, amely jelentős térségi szerepkörrel rendelkezik.

2.1 Egészségügyi ellátórendszer minőségi fejlesztése: Cigándon jelentős térszervező hatása van az egészségügyi ellátórendszernek, amely egy helyre koncentrálódik a települési alközpont területére. Az elmúlt évek fejlesztései megteremtették egy korszerű egészségügyi centrum alapját. Az egészségügyi intézményrendszer fejlesztésével elsődleges cél a prevenció és az egészségmegőrzés feltételeinek javítása, valamint új egészségügyi funkciók telepítése. Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztésének célja a Bodroghöz lakosságának egészségi állapotának javítása.

2.2 Sport és szabadidős infrastruktúrák fejlesztése: A települési alközpont másik markáns funkciója a sportoláshoz szükséges városi infrastruktúrák koncentrációja. Cigánd Város Önkormányzata kiemelt célnak tekinti a sport támogatását, amely egyszerre szolgálja az egészségmegőrzést, a közösségfejlesztést és a tehetséggondozást. Az elkövetkező programozási időszakban a sport fejlesztése leginkább új sportolási lehetőségek megteremtését célozza a meglévő infrastruktúrák

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

fejlesztésével. A városi életminőség javításában, a térségi identitás erősítésében, a közösségi kohézió erősítésében fontos szerepet tölt be sport, ebből eredően kulcsterülete a városfejlesztésnek.

Középtávú városi célhoz rendelt indikátorok

Mutató	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Tervezett változás	Adatforrás	A beszámoló gyakorisága
Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	fő		2015	Növekedés	KSH	Évente
Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok száma	db		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
Fejlesztéssel érintett közösségi terek nagysága	m2		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente

A célokhoz rendelt indikátorok pontos meghatározását az ITS első éves fölülvizsgálatát követően kell pontosan meghatározni, mivel jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő információ az indikátorok bázis és célértékének meghatározásához.

4. Vonzó lakóterületek kialakítása, szegregátumokban élők életminőségének javítása

Kiinduló információk a célmeghatározáshoz

- a.) A várost kedvezőtlen demográfiai folyamatok jellemzik. Fokozatosan csökken a gyermekvállalási hajlandóság, a település vándorlási vesztesége jelentős, a lakosság elöregedése erőteljesen fokozódik. Ezek a demográfiai változások megkövetelik a városfejlesztés szempontjából is reagálást. Nagyon fontos kérdéssé vált a fiatalok helyben tartása, a gyermekvállalás ösztönzése, az idősek növekvő számának és igényeinek kiszolgálása.
- b.) Magas a kedvezőtlen életkörülmények között élő hátrányos helyzetű lakosság aránya. Nagy számban alakultak a városban szegregátumok, amelyek szlömösödött, degradálódott területek. Különösen a szegregátumokban élők életminősége kritikus.
- c.) A szegregátumok és bizonyos városrészek lakásösszetétele kedvezőtlen (Paptag, Gődény). Ezeken a területeken magas az alacsony komorfokozatú lakosok aránya. Szintén problémát jelent, hogy az Önkormányzat alacsony bérlakás állománnyal rendelkezik.

Célmeghatározás

A legfőbb városi életterek a lakóövezetek. A lakóövezetek fejlesztése egy magas életminőséget kínáló város megteremtésének alapfeltétele, amely biztonságos, tiszta, esztétikus, komfortos és erős közösségi kohézióval rendelkezik. A lakóterületek megújítása komplex város rehabilitációs programokkal valósítandó meg, amelyek négy fő cél mentén kezelendők: lakófunkciók fejlesztése,

lakóterületek társadalmi, szociális, közösségi regenerációja, lakóterületek fizikai környezetének regenerációja és a lakossági szolgáltatások minőségi fejlesztése. A kertvárosok fejlesztése pontszerű beavatkozásokkal kezelendő, mivel ezeken a területeken az önkormányzat nem rendelkezik a területek megújításában döntési pozíciókkal (a területek nagy része a lakosság tulajdonában áll). A kertvárosok fejlesztésénél elsősorban az alábbi feladatokra kell koncentrálni: a kertvárosok fizikai környezet regenerációja és a kertvárosok környezeti regenerációja. A fiatalok lakóhelyhez jutását segíteni szükséges, a város lakásgazdálkodását ennek szellemében szükséges fejleszteni.

A lakóterületek fejlesztésénél a legfontosabb feladat a szegregátumok fizikai és közösségi regenerációjának segítése. A szegregátumok tekinthetők a legkritikusabb helyzetű lakóterületeknek, ahol a szociális és infrastrukturális problémák halmozottan jelentkeznek. A szegregátumok fejlesztése komplex programokon keresztül történik, melyeknek célja a szegregátumokban élők életminőségének és életkörülményeinek javítása. A vonzó lakóterületek kialakítása, szegregátumokban élők életminőségének javítása középtávú városi cél, a következő beavatkozási területeket koncentrálni:

4.1 Szegregátumokban élők életminőségének javítása: A megfelelő lakhatás alapvető szükséglet. A lakáskörülmények javítása biztosítja az ott lakók higiénikus lakhatását, az alapszolgáltatások (elektromos áram, víz, fűtés stb.) hozzáférését, valamint hozzájárulnak az egészségi állapotuk megőrzéséhez. A lakóterületek fejlesztése több területen történik egyrészt a meglévő lakások komfortfokozatának javításával, fizikai állagának javításával, a leromlott, lakhatásra nem megfelelő lakások bontásával, továbbá a lakóterületek komplex fejlesztésével. Kiemelt fejlesztési területek továbbá a hiányzó infrastrukturális kapacitások kiépítése és a kritikus helyeken közösségi szolgáltató pontok kialakítása.

4.2 Kommunális infrastruktúra fejlesztése: A kommunális infrastruktúra hálózatainak rekonstrukciójára nagy szüksége van Cigándnak. Az infrastrukturális rendszerek nagyrészt kiépültek, azonban a vezetékrendszerek több évtizedesek és rekonstrukcióra szorulnak. Fontos feladat a rákötési arány növelése a kommunális rendszerekre, amely elsősorban a szegregátumokban jelent problémát. A szennyvízhálózat, ivóvízhálózat korszerűsítése a legfontosabb beavatkozási terület.

4.3 Városi közlekedés fejlesztése: A város közlekedési rendszereinek fejlesztése szintén kiemelt prioritása Cigándnak. Elsősorban a bel és külterületi utak rekonstrukciója, valamint a kerékpárutak fejlesztése bővítése tekinthető a legfőbb beavatkozások. Az önkormányzati utak (bel- és külterületi egyaránt) folyamatos felújítására, karbantartására kiemelt figyelmet kell szentelni. Szükséges a település járdafelületeinek növelése (különös tekintettel a nagy forgalmú belterületi utak mentén). A kerékpárhálózat fejlesztése kapcsán szükséges a volt kisvasúti nyomvonalon a kiépített kerékpárút-hálózat bővítése Tiszacsermely (II. ütem) és Ricse irányába és a meglévő kerékpárutak szükség szerinti felújítása.

4.4 Alacsony státuszú lakosság munkaerő piaci integrációjának és társadalmi együttélésének elősegítése: Foglalkoztatási, társadalmi felzárkóztató programok indítása a szegregátumokban élő lakosság társadalmi és munkaerő piaci integrációja érdekében.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Középtávú városi célhoz rendelt indikátorok

Mutató	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Tervezett változás	Adatforrás	A beszámoló gyakorisága
Szociális célú városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma	fő		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	fő		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
Helyreállított lakóegységek városi területeken	m2		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
Létrehozott kerékpárutak hossza	km		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	fm		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente

A célokhoz rendelt indikátorok pontos meghatározását az ITS első éves fölülvizsgálatát követően kell pontosan meghatározni, mivel jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő információ az indikátorok bázis és célértékének meghatározásához.

5. Kulturális alapú térségfejlesztés ösztönzése a Bodroghözben

Kiinduló információk a célmeghatározáshoz

- A Bodroghöz markáns kulturális és természeti potenciállal rendelkezik, a térség vonzerőkben gazdag.
- Cigánd attrakcióhiányos, de a vonzáskörzetével együtt jelentős vonzerővel rendelkezik. Az elmúlt években több jelentős vonzerőfejlesztés valósult meg a Bodroghözben, amely erősítette a térség attraktivitását.
- Alacsony a turisztikai kereslet a térség iránt.
- A turisztikai szuprastruktúrák fejletlenek és kiépítetlenek.
- A város lakosságának identitását elsősorban a bodroghözi identitás határozza meg, a Bodroghöz nemcsak földrajzilag, kulturálisan, természetföldrajzi szempontból tekinthetőek homogén területi egységeknek, de rendelkezik egy önálló társadalmi és történeti identitással is. A Bodroghözi identitás formálásában fontos szerepet tölt be a térség gazdag néprajzi kultúrája és a földrajzi adottsága.

- f) A társadalmi erózió jelei elsősorban Bodroghöz kisebb falvaiban egyre erősödik. Ebből eredően a közösségfejlesztések különösen fontos szerepe van ezen a területen.

Célmeghatározás

A gazdaságilag deprimált térségekben a turizmus által teremtett munkahelyek, vállalkozási lehetőségek csökkenthetik a megélhetésért máshová vándorló fiatalokat, helyben tarthatja az értelmiséget. Ez különösen lényeges a Bodroghözben, amely turisztikai szempontból jelentős potenciálokkal bír, azonban súlyos társadalmi és gazdasági válságövezet. Nem szabad a turizmust, mint erős, önálló gazdasági ágazatként kezelni (iparszerű turizmus), ugyanis ennek ezekben a térségekben nincs realitása. Azonban az idegenforgalmi fontos katalizátora lehet a versenyelőnyök szisztematikus kiaknázásának és a Bodroghöz versenyképességének javításában. A kulturális alapú térségfejlesztés a Bodroghöz versenyképességének javítására tesz kísérletet, a komparatív előnyök kiaknázásával, amelyhez a turizmust, mint katalizáló eszközt alkalmazza. A kulturális alapú térségfejlesztés az alábbi fejlesztési prioritásokat tartalmazza:

- 5.1 Kulturális és természeti örökség revitalizálása:** A Bodroghöz kiemelten gazdag természeti, műemléki, régészeti és néprajzi értékekben. A Bodroghöz komparatív előnyeit jelentő kulturális és természeti örökség megőrzése, revitalizálása az egyik kiemelt fejlesztési terület.
- 5.2 A vonzerők hálózatba szervezése és turisztikai termékke szervezése:** A Bodroghözben lévő turisztikai vonzerők hálózatba szervezése és közös termékke formálása a másik fejlesztési célkitűzés. Ennek oka, hogy a Bodroghözben a turisztikai vonzerők széttagoltsága, elaprózodottsága jellemző, amely részben az apró falvas településhálózatból ered. A hálózatba szervezés, a tematikus fejlesztés célja, hogy a vonzerők közötti kapcsolat kialakuljon és erős legyen, illetve egy önálló turisztikai termék jöjjön létre.
- 5.3 Éléményorientált fejlesztés:** Figyelembe véve a turizmus nemzetközi és belföldi trendjeit, a turisták megnövekvő igényeit a fejlesztési célterület része a vonzerők látogatóbarát fejlesztése, a turisztikai kínálat élményorientált fejlesztése. Ez az alapja a kereslet növelésének és az új turisták elégedettségének növeléséhez. Nem elegendő egyszerűen a vonzerőket összekapcsolni, szállásokat, vonzerőket kiejánlani vagy programokat szervezni, ezeknek össze kell érnük, szinergikusan egymásra épülnük és egy olyan komplex programmá szerveződniük, amely intenzív élményeket kínálnak. Egyrészt termékke kombinációkra van szükség, másrészt be kell integrálni azokat a szolgáltatásokat, amelyek képesek az élmények nyújtására, továbbá a vonzerők látogatóbarát fejlesztését kell generálni.
- 5.4 Turizmust kiszolgáló szolgáltatások fejlesztése:** A város és vonzáskörzete szempontjából ez a legkritikusabb feladat. Elsősorban a helyi vállalkozások részvételével a turisztikai szuprastrukturák fejlesztése tekinthető a legfőbb célnak az elkövetkező években. A turisztikai szuprastrukturák fejlesztése az eddigi tapasztalatok alapján kizárólag aktív önkormányzati szerepvállalás mellett képzelhető el, ugyanis a helyi vállalkozások tőkeszegények. Az önkormányzatnak kezdeményezőleg kell fellépnie ezen a területen és felvállalni a turisztikai inkubációt, amelybe a későbbiekben már a helyi vállalkozások is bekapcsolódhatnak.
- 5.5 A történeti Bodroghöz turisztikai integrációja:** A külső perifériák esetében a geopolitikai adottságok előnnyé formálása érdekében erős határmenti kapcsolatokra, integrációra és határmenti fejlesztési programokra van szükség. A Bodroghöz fejlesztése során Alsó és a szlovákiai Felső-Bodroghöz turisztikai és kulturális integrációjának erősítése kiemelt fejlesztési cél, amelynek nemzetpolitikai vetületei is vannak. Magyarország vonatkozásában a határmenti területeken ráadásul olyan régiók összekapcsolását segítheti a turizmus, amelyek egykor összetartoztak, vagyis kulturálisan, társadalmilag homogének. Mind a határon átnyúló természetvédelmi területek és a határon túli örökségek integrációját segíti a turizmus. A

turizmus, mint nemzetpolitikai eszköz a határmenti magyarlakta területek esetében kulcsterület a magyar fejlesztéspolitika számára is. A kulturális alapú térségfejlesztés kapcsán a határmenti térség kulturális turisztikai vonzerőinek összekapcsolása kulcsterülete, amely hozzájárul a határon túli magyarlakta területek turisztikai pozicionálásához is (a magyar többségű területek aránya éppen a határmenti megyékben a legmagasabb a határon túli területeken). Az ilyen határmenti örökségeket integráló turisztikai ajánlatok sokkal vonzóbbá válnak bizonyos turisták számára, jobban kommunikálható és olcsóbb (határátlépés esetében nem kell áfát fizetni a busznak, így jelentősen csökken az ára az útnak).

5.6 A Bodrogköz közösségi megújítása: A Bodrogközben a közösségfejlesztés lehetőségei rendkívül beszűkültek. Az elvándorlás, az elöregedés és a szegregáció drámai méreteket öltött. Községfejlesztés szempontjából az egyik legkritikusabb tényező, hogy az értelmiség elvándorlása volt a legerősebb, értelmiség nélkül azonban a közösségfejlesztés lehetőségei a minimumra korlátozódnak. Ennek a társadalmi bázisnak az elvesztése az aprófalvak többségében már megtörtént. Átfogó, a határ mindkét oldalára kiterjedő közösségfejlesztési programok indítása, a Bodrogköz közösségi megújulásának segítése.

Középtávú városi célhoz rendelt indikátorok

Mutató	Mértékegység	Bázisérték	Bázisév	Tervezett változás	Adatforrás	A beszámoló gyakorisága
Vendégéjszakák száma	db		2015	Növekedés	KSH	Évente
A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év		2015	Növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente

A célokhoz rendelt indikátorok pontos meghatározását az ITS első éves fölülvizsgálatát követően kell pontosan meghatározni, mivel jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő információ az indikátorok bázis és célértékének meghatározásához.

2.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

A középtávú városi célok két csoportba oszthatóak:

- **Tematikus célok:** A tematikus jelleggel megfogalmazott, de nem szükségszerűen egy-egy ágazatra korlátozódó érvényességű célok a város egészére vonatkoznak.
- **Területi célok:** A területi célok a település egy vagy több, konkrét, egyenként folytonos vonallal körülhatárolható területén realizálhatóak. Ilyenek lehetnek a város egy vagy több városrészére érvényesek vagy a város területén megtalálható főbb, a fejlesztési elképzelések

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

során kiemelt figyelemben részesülő terület-típusokra (pl. lakótelepek, barnamezős területek, ipartelepítés területei, stb.) érvényes célok.

Cigánd Város Integrált településfejlesztési Stratégiájában a Középtávú Városi Célok erőteljes területi fókusszal rendelkeznek. Az alábbi táblázat összesíti Cigánd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának középtávú városi céljainak jellegét. Mint látható csak egy középtávú városi cél tekinthető tematikus jellegűnek, négy középtávú városi cél erőteljes területi fókusszal rendelkezik. A területi fókuszú célok megvalósítása érdekében önálló akcióterületek kialakításával történik meg. Az akcióterületek kialakítása során ez volt az egyik legfontosabb szempont.

Középtávú városi célok	Területi fókuszú célok	Tematikus fókuszú célok
Foglalkoztatás bővítés feltételeinek javítása		x
Szolgáltató városközpont	x	
Humán és közösségi szolgáltató alközpont	x	
Vonzó lakóterületek kialakítása	x	
Kulturális alapú térségfejlesztés ösztönzése a Bodroghözben		x

3. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

3.1. Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Az akcióterület az integrált településfejlesztési stratégiában kijelölt egybefüggő terület, ahol az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van és amellyel kapcsolatban középtávon jelentős beavatkozásokat tervez. Az akcióterületeken az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, tehát vagy szabályozási eszközzel, vagy közvetlen pénzügyi befektetéssel részt vesz a fejlesztésben, vagy alapvetően meghatározza annak sikerességét. Az akcióterületek lényegében a városrehabilitáció és a városfejlesztés sejtjei. Minden egyes városfejlesztési akcióterületet ki kell jelölni, amellyel kapcsolatban középtávon, vagyis 2015-2020 közötti időszakban jelentős beavatkozást tervez a város. Az akcióterületeknek nem kell behálózniuk az egész város területét, egy akcióterület kiterjedhet több városrészre, illetve egy városrésznek lehet több akcióterülete is. Cigánd Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában 6 akcióterület került kijelölésre, amelyek a városfejlesztés gócpontjai lesznek az elkövetkező években:

- I. *Városközponti akcióterület*
- II. *Humán és közösségi alközpont akcióterület*
- III. *Üdülőközponti akcióterület*
- IV. *Gődény - Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület*
- V. *Paptag - Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület*
- VI. *Cigándi agrár-innovációs ipari park akcióterület*

Az akcióterületek kijelölésében az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- A városfejlesztési stratégiai irányokhoz igazodó, fejlesztési gócpontokhoz kötődő akcióterület lehatárolási elv: Kizárólag azokat a területeket jelöltük ki akcióterületként, ahol a fejlesztési beavatkozások (projektek) koncentrálnak és ezek szinergikusan épülnek egymásra. Ez többségében azt feltételezte, hogy vagy az önkormányzat, vagy a magánszektor (vállalkozások, lakóközösségek) vagy bizonyos önkormányzati intézmények döntési pozícióban vannak az adott terület fejlesztését illetően. Ebből eredően a kertvárosi városrészek többségében kimaradtak az akcióterületekből, mivel itt nem koncentráltak egyik oldalról sem fejlesztéspolitikai feladatok, illetve a kertvárosi tömbökben kizárólag magántulajdonban lévő kertes házak vannak.
- Homogén, sajátos profillal rendelkező területek kijelölése akcióterületként: Egyértelműen körvonalazódnak azok a területek, amelyek sajátos szerepük, funkciójuk, speciális fejlesztési irányuk és helyük miatt önálló akcióterületet alkotnak.
- A település szerkezeti tervének figyelembe vétele: Külön vizsgáltuk mindegyik akcióterület kijelölésekor, hogy a szerkezeti terv milyen terület-felhasználást irányoz elő, illetve milyen kategóriába sorolja.
- Jogosultsági szempontok figyelembe vétele: A városrehabilitációt célzó pályázati kiírások előírnak bizonyos jogosultsági kritériumokat, amelyeknek meg kell felelnie az akcióterületnek. Másak a jogosultsági kritériumok a városközpontnál és más a kritériumrendszer azon akcióterületek esetében, amelyre szociális városrehabilitációt kíván az önkormányzat megvalósítani.
- Szegregátumok térbeli elhelyezkedése. Elsősorban a szociális városrehabilitációval érintett akcióterületek esetében vettük figyelembe a szegregátumokat, ugyanis a szociális városrehabilitációs programok éppen ezeknek a területeknek a fejlesztését célozzák. Az ilyen

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

akcióterületek esetében figyelembe lettek véve azok a területek is, amelyeket az Önkormányzat javasolt bevenni a szegregátumok közé.

- Ahol kulcsprojekt valósul meg, önálló akcióterületként került meghatározásra

I. Városközponti akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Radvány u. – Fő u. – Újélet u. – Kiss u. – Fő u. – Petőfi Sándor u. – Iskola u. -

II. Humán és közösségi alközpont akcióterület lehatárolása

Az akcióterületet határoló utcák: Vasút u. – Gárdonyi u. – Vasút u. – Hajnal u. – Rekesz u. – Fő u. – Zsák u.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

III. Üdülőközponti akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Határ u. – Béke u. – Tiszaújsor u. – Tisza töltés – Petőfi Sándor u.

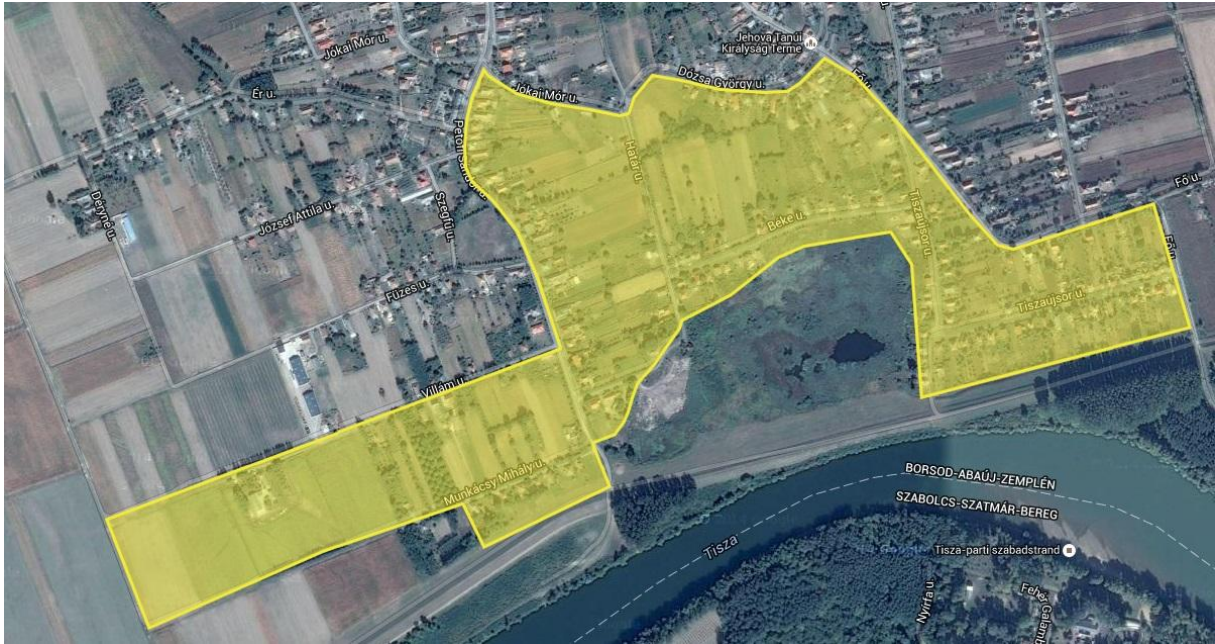

IV. Gődény - Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Fő u. – Dózsa György u. – Jókai Mór u. – Petőfi Sándor u. – Villám u. – Munkácsy Mihály u. – Petőfi Sándor u. – Béke u. déli oldalán fekvő háza ingatlanhatára – Tiszaújsor nyugati és déli oldalán fekvő háza ingatlanhatára

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

V. *Páptag - Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület*

Az akcióterületet határoló utcák: Vasút u. – Petőfi Sándor u. – Rózsa u. – Felszabadulás u. nyugati oldalán található házak ingatlanhatára

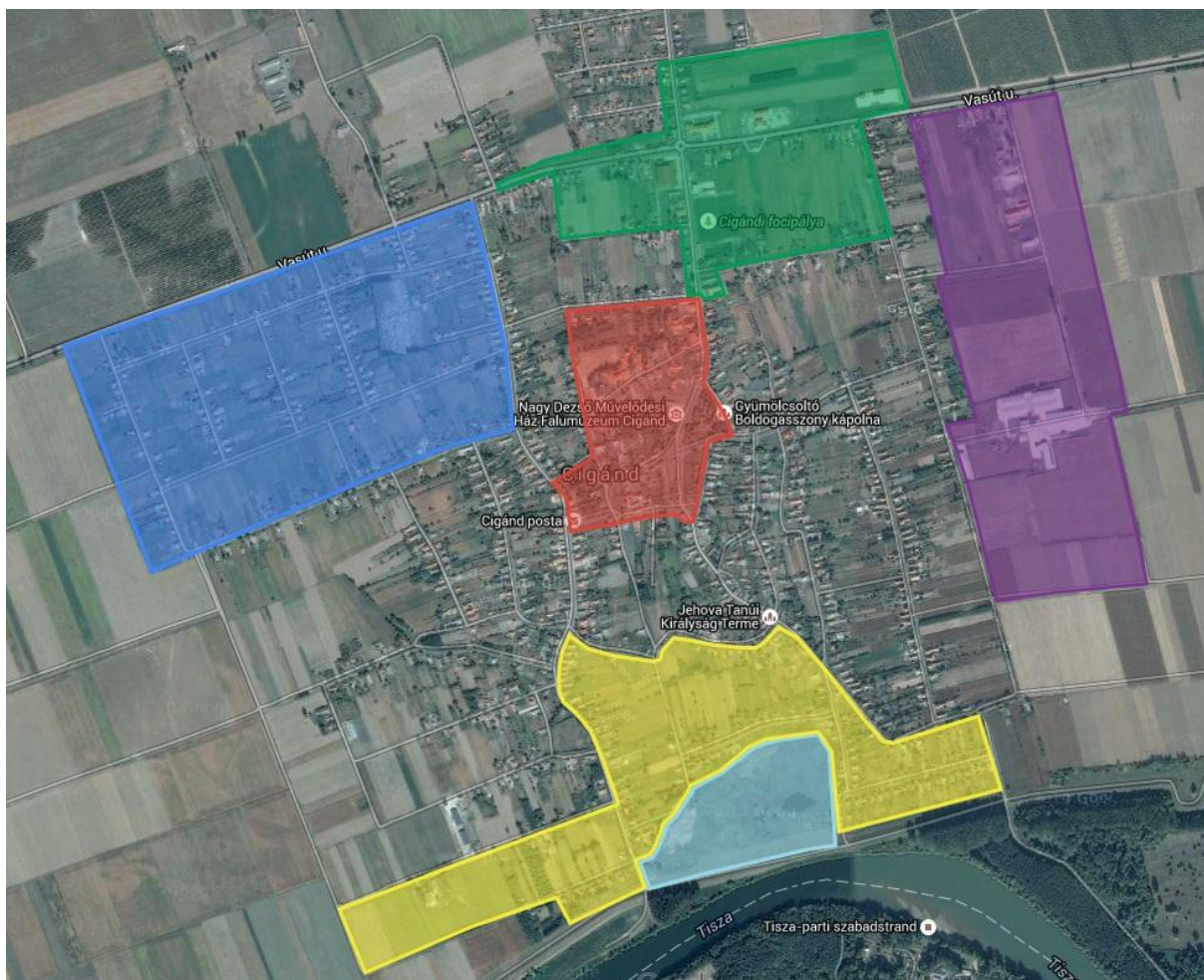

VI. Cigándi agrár-innovációs ipari park akcióterület

1. térkép: Akcióterületek rendszere Cigándon

Forrás: Saját szerkesztés (Google Maps)

3.2. Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása

A fejezet célja tételesen bemutatni az akcióterületek fejlesztési céljait, illetve fejlesztési projektjeit.

I. Városközponti akcióterület

A városközponti akcióterület fejlesztése komplex városrehabilitációs programmal és pontszerű beavatkozásokkal valósulna meg. A városközponti akcióterület fejlesztésének célja a településszerkezet átalakítása, egy új városközpont kialakítása és a járási székhely szolgáltató jellegének erősítése a meglévő funkciók korszerűsítésével és új funkciók telepítésével. A városközpont fejlesztése során az elsődleges szempont a helyi és térségi szintű közszolgáltatások fejlesztése, kapacitásbővítése. Az oktatás-nevelési intézmények fejlesztése, a közigazgatási és igazgatási funkciók korszerűsítése tekinthető a legfőbb közszolgáltatás fejlesztési irányoknak. A városközpont koncentrálja a település legtöbb közszolgáltatását, illetve itt találhatóak a város

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

meghatározó közösségi terei is. A városközponti akcióterült fejlesztésében a városi közszolgáltatások mellett, kiemelt szerepet kap a kulturális és közösségi terek értékőrző megújítása (köz művelődési intézmények, kulturális és közösségi létesítmények). A városközponti akcióterület fejlesztése, a városközponti közösségi célú megújítását célozza, közösségi terek fejlesztésével és a közterületek rendezésével. A városközponti akcióterület fejlesztési projektjeit az alábbi táblázat tartalmazza.

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Projektek rövid bemutatása
Cigánd funkcióbővítő városrehabilitációja	Cigánd Város Önkormányzata	Cigánd központi részén lehatárolt akcióterületen olyan funkcióbővítő településrehabilitáció, mely érinti a városképet, a turizmust, közigazgatást, államigazgatást, egyházakat és vállalkozásokat. Bevonásra kerülne a tűzoltóság, rendőrség, közigazgatási hivatal. A központi téren található lakóépületek bontása, új épület építése kiszolgáló infrastruktúrával, közmű fejlesztés az akcióterületen, elektromos áram, kábel tv, közvilágítás, víz, út és járda felújítások, térrendezés, parkosítás.
Bodrogközi Múzeumporta továbbfejlesztése	Cigánd Város Önkormányzata	A Cigánd központjában található skanzen szolgáltatás bővítése a célunk. Fogadóépület és rendezvényterem építése után a múzeumfalú önálló életre kel. A szálláslehetőségek bővítésével és a turisztikai szolgáltatások fejlesztésével a nép hagyományok megelevenítése a cél.
Bölcsőde bővítése Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	Egy új csoportszoba létrehozása. Építés, eszközbeszerzés.
Közpark átfogó rehabilitációja, fejlesztése Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	Cigánd központjában a Hősök tere felújítása. Sétányok, térburkolatok, köztéri alkotások, játszótér, szabadtéri aréna, parkolók, öltözők, kiszolgáló létesítmények közkút kialakítása.
Központi iskola felújítása Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	A Központi iskola közel 100 éves épületeinek felújítása, korszerűsítése, akadálymentesítése, külső terek, sportlétesítmények kialakítása. Központi iskola épületének teljes korszerűsítése (a tetőn kívül) hőszigetelés, gépészet felújítása, megújuló energia bevonásával, liftépítés, parkok, terek rendezése, sportpálya kialakítása, játszótér kialakítása, kerítésépítés.
Művelődési központ építése	Cigánd Város Önkormányzata	Új típusú többfunkciós térségi közösségi színtér kialakítása a meglévő művelődési központ és könyvtár helyén.
Óvoda bővítése Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	A meglévő óvoda épület tetőtér beépítéssel történő bővítése. Új férőhelyek kialakítása. tervezés, műszaki ellenőrzés, egyéb szakértői díjak, tetőtér beépítés, liftépítés, belső átalakítás, új csoportszobák kialakítása, megújuló energiák felhasználása. tervezés, műszaki ellenőrzés, egyéb szakértői díjak, tetőtér beépítés,

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

		liftépítés, belső átalakítás, új csoportszobák kialakítása, megújuló energiák felhasználása
Polgármesteri hivatal felújítása	Cigánd Város Önkormányzata	A meglévő polgármesteri hivatal bővítése, akadálymentesítése, energetikai korszerűsítése, ügyfél-, család és felhasználóbarát munkahely kialakítása. épületkorszerűsítés, épületfelújítás, épületbővítés, tetőtérbeépítés, akadálymentesítés.
Polgármesteri hivatal szervezetfejlesztése	Cigánd Város Önkormányzata	Polgármesteri hivatalban folyó munka optimalizálásának segítése a fő cél. Hivatali munka átvilágítása, képzések, tréningek, tanulmány utak, eszközfejlesztés, szoftverfejlesztés.

A következő táblázatban az akcióterületen megvalósítandó projektek ütemezését ismertetjük indikatív módon. A táblázat tartalmazza a projektenként a megvalósítás tervezett ütemezését és az ütemezést befolyásoló tényezőt.

Projekt megnevezése	A projektek megvalósításának tervezett ütemezése	Ütemezést befolyásoló körülmények
Cigánd funkcióbővítő városrehabilitációja	Projekt előkészítése 2015.10-2016.12 Projekt megvalósítása 2017.01-2019.12	A pályázati kiírás megjelenése, előkészítése tevékenység határidőben történő befejezése (a pályázati konstrukció jelentős előkészítő munkát kér).
Bodrogközi Múzeumporta továbbfejlesztése	Projekt előkészítése 2015.10-2016.06. Projekt megvalósítása 2016.06-2018.06	A pályázati kiírás megjelenése, előkészítése tevékenység határidőben történő befejezése (a pályázati konstrukció jelentős előkészítő munkát kér).
Bölcsőde bővítése Cigándon	Projekt előkészítése 2015.10-2016.06. Projekt megvalósítása 2016.06-2017.06	A pályázati kiírás megjelenése
Közpark átfogó rehabilitációja, fejlesztése Cigándon	Projekt megvalósítása 2017.06-2018.06	Pályázati kiírás megjelenése
Központi iskola felújítása Cigándon	Projekt előkészítése 2016.06-2016.12. Projekt megvalósítása 2017.06-2017.12	Pályázati kiírás megjelenése, időjárási körülmények
Művelődési központ építése	Projekt előkészítése 2016.06-2016.12. Projekt megvalósítása 2017.01-2018.12	Pályázati kiírás megjelenése

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Óvoda bővítése Cigándon	Projekt előkészítése 2015.10-2016.06. Projekt megvalósítása 2016.06-2018.06	Pályázati kiírás megjelenése
Polgármesteri hivatal felújítása	Projekt megvalósítása 2017-2019	Pályázati kiírás megjelenése
Polgármesteri hivatal szervezetfejlesztése	Projekt megvalósítása 2019-2020	Pályázati kiírás megjelenése

Cigánd Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának hiányosságaként azonosítható, hogy a tervezési szakaszban nem sikerült azoknak a potenciális magánbefektetők körét feltérképezni, akik a 2014-2020 közötti programozási időszakban fejlesztéseket kívánnak megvalósítani a településen. A városközponti akcióterületen várhatóak magántőke beruházásai az önkormányzati fejlesztések hatására azonban ezeknek a köre még nem ismert. Cigánd Város Önkormányzata folyamatosan figyelemmel fogja követni a magántőke befektetési szándékait az akcióterületen, illetve minden eszközt megragad a magántőke mobilizálása érdekében. Ennek érdekében folyamatosan tájékoztatja a helyi vállalkozásokat a beruházási lehetőségekről az akcióterületen, befektetői egyeztetéseket kezdeményez.

II. Humán és közösségi alközpont akcióterület

Az akcióterület fejlesztése Cigánd települési alközpontjának minőségi fejlesztését célozza. A városi alközpont jelentős szolgáltatás koncentrációval rendelkezik. Itt koncentrálódnak a város egészségügyi ellátórendszerei és sport infrastruktúrái. A terület önálló akcióterületként történő kijelölés éppen ezeknek a funkcióknak az erősítését célozza. Az akcióterület fejlesztésének célja a város szolgáltató jellegének erősítése az egészségügyi ellátások fejlesztésén keresztül, illetve a sportolás feltételeinek minőségi fejlesztésével. Az új funkciók telepítése érinti az egészségügyi ellátórendszert és a sportolást kiszolgáló infrastruktúrákat egyaránt. Az egészségügyi fejlesztések során mentőállomás létesítését, az egészségügyi prevenció hatékonyságának javítását és az alapellátások minőségi fejlesztését tervezi az Önkormányzat. A sportolási infrastruktúra fejlesztése nagyobb léptékű, új funkció telepítésével történik (Bodrogi Sportakadémia létrehozása, Szabadidőközpont funkcióbővítése), amely új távlatokat nyitna a város és vonzáskörzetének sportéletében. Az akcióterület fejlesztésében Cigánd Város Önkormányzata és a Járóbeteg Szakrendelő Nonprofit Kft. tölt be katalizátor szerepet. Az akcióterület fejlesztésében megjelenik a városi üzleti infrastruktúra fejlesztése is az inkubátorház fejlesztésén keresztül, amely a vállalkozói szolgáltatások bővítését célozza. A középtávú városfejlesztésben ezen az akcióterületen várható a legjelentősebb funkcióbővülés, elsősorban az egészségügyi ellátás, a sport és a gazdasági szolgáltatások terén. Az akcióterület fejlesztési projektjeit az alábbi táblázat tartalmazza.

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Projektek rövid bemutatása
Az egészséges Bodrogiért	Cigánd Város Önkormányzata	A projekt céljai a szív-érrendszeri, daganatos megbetegedések csökkenésének a támogatása, a korai és elkerülhető halálozást befolyásoló életmód, illetve szokások javítása, egészségnapok, szűrések és tanácsadásokon keresztül.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Egészségügyi alapellátás eszközfejlesztése	Cigánd Város Önkormányzata	egészségügyi alapellátás eszközfejlesztése (házi orvos, fogorvos, orvosi ügyelet, anya és gyermekvédelem), kocsibeálló beszerzése, telepítéssel, kerékpártároló beszerzése telepítéssel, megújuló energiák használata.
Mentőállomás létrehozása Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	A Cigándi járás székhelyén újabb egészségügyi funkció létrehozása. Mentőállomás és heliport építése.
Járóbeteg szakellátás eszközfejlesztése	Bodroközi Járóbeteg Szakrendelő Nkft.	
Bodroközi sportakadémia létrehozása	Cigánd Város Önkormányzata	Kistérségi szinten szervezett, szakképesítést adó, 1évfolyamos akadémia rendszerű intézmény létrehozása Cigándon. Célközönsége az olyan hátrányos helyzetű, tehetséges diákok képzése, akik a nagyobb sportklubok akadémiajára anyagi okok miatt nem jutnak el. bontás, új építés: iskola, kollégium (60 fő, új sportpályák, új nagyméretű műfüves pálya építése, kerítésépítés, közműfejlesztés, térrendezés, megújuló energiák használata (napelem/napkollektor).
Sportinfrastruktúra fejlesztése	Cigánd Város Önkormányzata	A szabadidő központ bővítésével bővíteni kívánjuk az elérhető sportok számát. Bővítés után tanuszoda, squash-, bowling- és kondicionáló terem épül. A tanuszoda wellness és gyógyászati elemekkel kiegészülve épülne. bontás, új építés, épületbővítés megújuló energiákkal, ingatlanvásárlás.
Inkubátor ház bővítése Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	Meglévő inkubátor ház fejlesztése, bővítése, szolgáltató jelleg erősítése, "szakmai műhelyek építése". Építés, eszközbeszerzés. Vállalkozásoknak telephely biztosítása.
Helyi termelők, helyi termékek piacra jutásának támogatása	Cigánd Város Önkormányzata	Új kültéri elárúsító helyek és üzlethelyiségek építése, piacterület fejlesztése

A következő táblázatban az akcióterületen megvalósítandó projektek ütemezését ismertetjük indikatív módon. A táblázat tartalmazza a projektenként a megvalósítás tervezett ütemezését és az ütemezést befolyásoló tényezőket.

Projekt megnevezése	A projektek megvalósításának tervezett ütemezése	Ütemezést befolyásoló körülmények
Az egészséges Bodroközért	Projekt elkészítése: 2017.01.-2017.12 Projekt megvalósítása 2018.01.-2019.12	Pályázati kiírás megjelenése

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Egészségügyi alapellátás eszközfejlesztése	Projekt elkészítése: 2015.10-2015.12 Projekt megvalósítása 2016.01-2016.12	Pályázati kiírás megjelenése
Mentőállomás létrehozása Cigándon	Projekt elkészítése: 2017.01.-2017.12 Projekt megvalósítása 2018.01.-2019.12	Pályázati kiírás megjelenése
Járóbeteg szakellátás eszközfejlesztése	Projekt elkészítése: 2017.01.-2017.12 Projekt megvalósítása 2018.01.-2019.12	Pályázati kiírás megjelenése
Bodrogközi sportakadémia létrehozása	Projekt elkészítése: 2017.01.-2017.06 Projekt megvalósítása 2017.06.-2018.12	Pályázati kiírás megjelenése
Sportinfrastruktúra fejlesztése	Projekt elkészítése: 2017.01.-2017.06 Projekt megvalósítása 2017.06.-2018.12	Pályázati kiírás megjelenése
Inkubátor ház bővítése Cigándon	Projekt elkészítése: 2015.10.-2016.10 Projekt megvalósítása 2016.10-2017.10	Pályázati kiírás megjelenése
Helyi termelők, helyi termékek piacra jutásának támogatása	Projekt elkészítése: 2015.10.-2016.10 Projekt megvalósítása 2016.10-2017.10	Pályázati kiírás megjelenése

III. Üdülőközponti akcióterület

Az üdülőközponti akcióterület kifejezetten turizmusfejlesztési célokat támogat. Az akcióterület fejlesztésében elsősorban vonzerő fejlesztési elképzelések jelennek meg, többségében új funkciók telepítésével. Az akcióterület a város természet közeli területére, a Tisza-partra fókuszál. Az akcióterület fejlesztésével egy olyan idegenforgalmi centrum alapjai teremthetők meg, ahol a város természeti és kulturális örökségére alapozva új turisztikai potenciálok alakulnak ki. Az akcióterület legnagyobb volumenű fejlesztése egy tematikus park létrehozása. Mindkét projekt a Bodrogköz kulturális és természeti örökségére alapozott vonzerőfejlesztését segíti elő. A beruházás új perspektívákat nyitna a város és a Bodrogköz turizmusfejlesztésében, a projektek révén létrejönnének azok a mágnes vonzerők, amelyek a tartós és jelentős keresletet képesek generálni. A Gődény területén megvalósítandó víztest rehabilitációk a terület fogadóképességének és megjelenésének javítását célozza. Az akcióterület fejlesztési projektjeit az alábbi táblázat tartalmazza.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Projektek rövid bemutatása
Honfoglalás kori témapark kialakítása a Bodroglőközben	Cigánd Város Önkormányzata	Specifikus történelmi témapark kialakítása Cigándon, a Bodroglőközben. A Honfoglalás és a magyar mondák, népmesék köré felépített szabadidőpark aktív és passzív időtöltésre is lehetőséget biztosít. A Tisza-kanyar önmagában is látványos, melyet a témapark erősít. Cölöpvár építés, kiszolgáló épületek építése, kiszolgáló utak és parkolók építése, labirintus építése, kinekt terem építése, állatsimogató építése, játszótér építése, tereprendezés, vízrendezés.
Gődény terület víztestek rehabilitációja Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	Cigándon a Tisza mentett oldalán, belterületen található 2 tóból álló un. Gődény területének víztest rehabilitálása. A belterületi csapadék vízvezető rendszer egyik fogadó állomása, ugyanakkor szennyezett víztest. Rehabilitáció után többfunkciójú vizes élőhely alakítható ki. mederrendezés, csatornaépítés, tereprendezés, zsilipes szabályozó szerkezet beépítése, feltöltés, vízmérce építés, parkosítás, pihenő épület építése, gépészeti épület építése, alapközművek kiépítése

A következő táblázatban az akcióterületen megvalósítandó projektek ütemezését ismertetjük indikatív módon. A táblázat tartalmazza a projektenként a megvalósítás tervezett ütemezését és az ütemezést befolyásoló tényezőket.

Projekt megnevezése	A projektek megvalósításának tervezett ütemezése	Ütemezést befolyásoló körülmények
Honfoglalás kori témapark kialakítása a Bodroglőközben	Projekt elkészítése: 2015.10-2016.05 Projekt megvalósítása 2016.05-2018.05	A projekt rendelkezik engedélyes tervekkel, megvalósíthatósági tanulmánnyal. Az ütemezést itt is a pályázati kiírás megjelenése határozza meg.
Gődény terület víztestek rehabilitációja Cigándon	Projekt elkészítése: 2016.05-2017.05 Projekt megvalósítása 2017.05-2018.05	Pályázati kiírás megjelenése

Az üdülőközponti akcióterületen szintén várható a magántőke befektetési szándékának megélénkülése, amennyiben az Önkormányzatnak sikerül megvalósítani a tervezett vonzerőfejlesztéseket. A turisztikai vonzerőfejlesztést fogja követni a turisztikai szolgáltatások betelepülése, amely már a vállalkozói szektor bevonásával történik. Sikeres projektfejlesztéseket követően az Önkormányzat intenzíven elkezd felkeresni a potenciális turisztikai szolgáltatók körét.

IV. Gődény - Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület

Az akcióterület fejlesztése, elsősorban a Gődényi városrész lakófunkcióinak erősítését, a szegregáció mérséklését célozza komplex szociális városrehabilitációs program indításával, amely egyszerre célozza az akcióterület fizikai és társadalmi regenerációját. Két integrált, komplex beavatkozás típussal történne meg az akcióterület rehabilitációja, egyrészt szociális városrehabilitációs programon keresztül, másrészt egy komplex telepprogram indításával, amely kifejezetten a szegregátumokban élők életminőségét hivatott javítani. Az akcióterület fejlesztési projektjeit az alábbi táblázat tartalmazza.

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Projektek rövid bemutatása
Komplex telepprogram Cigándon 2. ütem - Gődény	Cigánd Város Önkormányzata	Építés, eszközbeszerzés, szolgáltatás a korábbi program folytatása. A projekt célja a szegregátumokban élők életkörülményeinek javítása, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. A képzésekkel az iskolázottság növelése.
Szociális Célú Városrehabilitáció 2. és 3. ütem	Cigánd Város Önkormányzata	Gődényi városrész szociális célú városrehabilitációja., Építés, eszközbeszerzés, soft

A következő táblázatban az akcióterületen megvalósítandó projektek ütemezését ismertetjük indikatív módon. A táblázat tartalmazza a projektenként a megvalósítás tervezett ütemezését és az ütemezést befolyásoló tényezőket.

Projekt megnevezése	A projektek megvalósításának tervezett ütemezése	Ütemezést befolyásoló körülmények
Komplex telepprogram Cigándon 2. ütem - Gődény	Projekt elkészítése: 2017.01-2017.12 Projekt megvalósítása 2018.01-2020.01	Pályázati kiírás megjelenése
Szociális Célú Városrehabilitáció 2. és 3. ütem	Projekt elkészítése: 2015.10-2016.05 Projekt megvalósítása 2016.05-2018.05	Pályázati kiírás megjelenése

V. Páptag - Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület

Az akcióterület a város egyik legkritikusabb helyzetben lévő városrészének, a Páptag városrésznek a fejlesztését célozza, ebben az esetben az akcióterület nagyrészt átfedi a városrész területét. A lakásállomány összetétele a páptagi városrészben a legrosszabb, az alacsony komorfokozatú lakások aránya itt a legmagasabb. A páptagi városrész nagy része szegregátum. A városrészben súlyos foglalkoztatási és szociális problémák vannak, itt a legalacsonyabb a foglalkoztatottak aránya és a itt a legmagasabb a munkanélküliség. Páptagon az elmúlt években több pozitív irányú fejlesztés indult el, lényegében ezeknek a programoknak a folytatása lenne a cél az elkövetkező programozási ciklusban. Az akcióterület fejlesztése, elsősorban a Páptag városrész lakófunkcióinak erősítését, a szegregáció mérséklését célozza komplex szociális városrehabilitációs program indításával, amely egyszerre célozza az akcióterület fizikai és társadalmi regenerációját. Két integrált, komplex beavatkozás típussal történne meg az akcióterület rehabilitációja, egyrészt szociális

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

városrehabilitációs programon keresztül, másrészt egy komplex telepprogram indításával, amely kifejezetten a szegregátumokban élők életminőségét hivatott javítani. Az akcióterület fejlesztési projektjeit az alábbi táblázat tartalmazza.

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Projektek rövid bemutatása
Komplex telepprogram Cigándon 2. ütem - Paptag	Cigánd Város Önkormányzata	Építés, eszközbeszerzés, szolgáltatás a korábbi program folytatása. A projekt célja a szegregátumokban élők életkörülményeinek javítása, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. A képzésekkel az iskolázottság növelése.
Szociális Célú Városrehabilitáció 2. és 3. ütem	Cigánd Város Önkormányzata	Paptag szociális célú városrehabilitációja, Építés, eszközbeszerzés, soft

A következő táblázatban az akcióterületen megvalósítandó projektek ütemezését ismertetjük indikatív módon. A táblázat tartalmazza a projektenként a megvalósítás tervezett ütemezését és az ütemezést befolyásoló tényezőket.

Projekt megnevezése	A projektek megvalósításának tervezett ütemezése	Ütemezést befolyásoló körülmények
Komplex telepprogram Cigándon 2. ütem - Paptag	Projekt elkészítése: 2017.01-2017.12 Projekt megvalósítása 2018.01-2020.01	Pályázati kiírás megjelenése
Szociális Célú Városrehabilitáció 2. és 3. ütem	Projekt elkészítése: 2015.10-2016.05 Projekt megvalósítása 2016.05-2018.05	Pályázati kiírás megjelenése

VI. Cigándi agrár-innovációs ipari park akcióterület

Az akcióterület területe kifejezetten a létesítendő ipari park területére koncentrálódik. Az Önkormányzat gazdaságfejlesztési stratégiájának ez az akcióterület a kulcsponja, ebből eredően az itt megvalósuló projekt tekinthető a legfontosabb kulcsprojektnek. Az akcióterület fejlesztése az ipartelepítés feltételeinek megteremtését célozza egy agrár-innovációs ipari park létrehozásával. Az akcióterület fejlesztésének a célja a meglévő ipari terület továbbfejlesztése, zöldmezős területek hasznosítása, eladással, bérbeadással történő fejlesztése, mely erősíti a helyi és térségi gazdaságot. Inkubációs terület létrehozása, gyártócsarnok-inkubátorral összekapcsolva. Az akcióterület fejlesztési projektjeit az alábbi táblázat tartalmazza.

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Projektek rövid bemutatása
Ipari park kialakítása	Cigánd Város Önkormányzata	Cigánd külterületén művelési ág változással, teljes közműkiépítéssel ipari terület kijelölése, kiépítése ipari park céllal, kapcsolódva a meglévő ipari területhez. Vállalkozói inkubátorház és csarnok építése.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

A következő táblázatban az akcióterületen megvalósítandó projektek ütemezését ismertetjük indikatív módon. A táblázat tartalmazza a projektenként a megvalósítás tervezett ütemezését és az ütemezést befolyásoló tényezőket.

Projekt megnevezése	A projektek megvalósításának tervezett ütemezése	Ütemezést befolyásoló körülmények
Ipari park kialakítása	Projekt elkészítése: 2015.10-2016.05 Projekt megvalósítása 2016.05-2018.05	Pályázati kiírás megjelenése

Az akcióterület fejlesztésében intenzív együttműködésre van szükség a vállalkozásokkal, ugyanis az akcióterület betelepítésében elsősorban ők érintettek. Az akcióterületen az Ipari Park kialakítását követően várhatóak telephely fejlesztési beruházások, azonban ezek a tervezés jelen szakaszában nem ismertek. Az Önkormányzat az ipari park betelepítése érdekében intenzív befektetés-ösztönzési tevékenységet fog folytatni.

Az alábbi táblázat a középtávú városi célok és az akcióterületeken megvalósuló projektek kapcsolatát mutatja be. mint látható a középtávú városi célok és akcióterületek között rendkívül erős a szinergia. Egy adott középtávú városi cél megvalósítása egy adott akcióterületre koncentrálódik.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Középtávú városi célok	Városház központi akcióterület	Humán és közösségi alközpont akcióterület	Üdülőközponti akcióterület	Gődény - Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület	Paptag - Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület	Cigándi agrár- innovációs ipari park akcióterület
Foglalkoztatás bővítés feltételeinek javítása		Inkubátor ház bővítése Cigándon Helyi termelők, helyi termékek piacra jutásának támogatása				Ipari park kialakítása
Szolgáltató városház központi	Cigánd funkcióbővítő városrehabilitációja					
	Közpark átfogó rehabilitációja, fejlesztése Cigándon					
	Polgármesteri hivatal felújítása					
	Polgármesteri hivatal szervezetfejlesztése					
	Bölcsőde bővítése Cigándon					
	Központi iskola felújítása Cigándon					
	Művelődési központ építése Óvoda bővítése Cigándon					
Humán és közösségi szolgáltató alközpont		Az egészséges Bodrogközért				
		Egészségügyi alapellátás eszközfejlesztése				
		Mentőállomás létrehozása Cigándon				
		Sportinfrastruktúra fejlesztése				
		Bodrogközi sportakadémia létrehozása				

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

		Járóbeteg szakellátás eszközfejlesztése				
Vonzó lakóterületek kialakítása			GÓDÉNY terület víztestek rehabilitációja Cigándon	Komplex telepprogram Cigándon 2. ütem	Komplex telepprogram Cigándon 2. ütem	
				Szociális Célú Városrehabilitáció 2. és 3. ütem	Szociális Célú Városrehabilitáció 2. és 3. ütem	
Kulturális alapú térségfejlesztés ösztönzése a Bodroghözben	Bodroghözi Múzeumporta továbbfejlesztése		Honfoglalás kori témapark kialakítása a Bodroghözben			

3.3. Településfejlesztési akciók, összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Az alábbi táblázatokban összefoglaló jelleggel tekinthető át az akcióterületek fejlesztésének forrásigénye a meglévő költségbecslésekre támaszkodva. A lista tartalmazza a projektenként, a projektgazda nevét, az adott projekt becsült költségét, továbbá a fejlesztések megvalósításának forrást, amelyet az ITS megvalósításához kapcsolódó forrástérkép alapján azonosítottunk.

Városközponti akcióterület

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Beruházás összege (Mft)	Finanszírozó operatív program megjelölése
Bodrogközi Múzeumporta továbbfejlesztése	Cigánd Város Önkormányzata	450	TOP 1.2
Bölcsőde bővítése Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	70	TOP 2.A
Cigánd funkcióbővítő városrehabilitációja	Cigánd Város Önkormányzata	2000	TOP 2.E
Közpark átfogó rehabilitációja, fejlesztése Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	350	TOP 2.1
Központi iskola felújítása Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	250	TOP 3.2
Művelődési központ építése	Cigánd Város Önkormányzata	675	TOP 2.1
Óvoda bővítése Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	120	TOP 1.4
Polgármesteri hivatal felújítása	Cigánd Város Önkormányzata	100	TOP 3.2
Polgármesteri hivatal szervezetfejlesztése	Cigánd Város Önkormányzata	40	TOP
Akcióterület fejlesztéseinek teljes költsége		4055	

Humán és közösségi alközpont akcióterület

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Beruházás összege (Mft)	Finanszírozó operatív program megjelölése
Az egészséges Bodrogközért	Cigánd Város Önkormányzata	150	EFOP
Bodrogközi sportakadémia létrehozása	Cigánd Város Önkormányzata	1350	EFOP
Egészségügyi alapellátás eszközfejlesztése	Cigánd Város Önkormányzata	46	EFOP
Inkubátor ház bővítése Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	200	GINOP II.1
Mentőállomás létrehozása Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	100	TOP 4.1
Sportinfrastruktúra	Cigánd Város Önkormányzata	60	EFOP

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

fejlesztése			
Járó beteg szakellátás eszközfejlesztése	Bodrogközi Járó beteg Szakrendelő Nkft.	-	TOP 4.1
Helyi termelők, helyi termékek piacra jutásának támogatása	Cigánd Város Önkormányzata	-	TOP 1.1.3
Akcióterület fejlesztéseinek teljes költsége		1906	

Üdülőközponti akcióterület

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Beruházás összege (Mft)	Finanszírozó operatív program megjelölése
GÓDÉNY terület víztestek rehabilitációja Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	400	TOP 2.D
Honfoglalás kori témapark kialakítása a Bodrogközben	Cigánd Város Önkormányzata	500	TOP 1.2
Akcióterület fejlesztéseinek teljes költsége		900	

Gődény - Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Beruházás összege (Mft)	Finanszírozó operatív program megjelölése
Komplex telepprogram Cigándon 2. ütem	Cigánd Város Önkormányzata	150	TOP 4.1
Szociális Célú Városrehabilitáció 2. és 3. ütem	Cigánd Város Önkormányzata	500	TOP 2.D
Akcióterület fejlesztéseinek teljes költsége		650	

Paptag - Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Beruházás összege (Mft)	Finanszírozó operatív program megjelölése
Komplex telepprogram Cigándon 2. ütem	Cigánd Város Önkormányzata	150	TOP 4.1
Szociális Célú Városrehabilitáció 2. és 3. ütem	Cigánd Város Önkormányzata	500	TOP 2.D
Akcióterület fejlesztéseinek teljes költsége		650	

Cigándi agrár-innovációs ipari park akcióterület

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Beruházás összege (MFt)	Finanszírozó operatív program megjelölése
Ipari park kialakítása	Cigánd Város Önkormányzata	637	TOP 2.A
Akcióterület fejlesztéseinek teljes költsége		637	

3.4. Az akcióterületen kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

Az akcióterületeken kívül megvalósuló, de az egész település szempontjából jelentős fejlesztések több csoportra bonthatók. Egyrészt azok a fejlesztések, amelyek kívül esnek az akcióterületeken és hálózatos jellegűek, másrészt kívül esnek az akcióterületeken és nem hálózatos jellegűek.

3.4.1 Akcióterületeken kívül megvalósuló hálózatos projektek

A hálózatos projektek egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek, melyek azonos jellegű projekt elemekből állnak és egy együttműködő rendszer elemeit képezik. Az ITS-ben tipikusan hálózatos projektek a kommunális és környezeti infrastruktúra fejlesztését, az épületenergetikai fejlesztéseket, a Tisza mentén megvalósuló turisztikai fejlesztéseket és a kisléptékű városi közlekedésfejlesztést célzó projektek. Ezek a hálózatos projektek térben szétszórta, azonban tartalmilag azonosak:

- **Kommunális és környezeti infrastruktúra fejlesztését célzó projektek**
  - Cigánd szennyvíztelep és hálózat rekonstrukciója
- **Épületenergetikai fejlesztéseket célzó hálózatos projektek:**
  - Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése
- **Ökoturizmus fejlesztése a Tisza mentén**
  - Tisza parti ökoközpont kialakítása
  - Tisza-parti pihenő park átfogó fejlesztése
- **Kisléptékű városi közlekedésfejlesztést célzó projektek:**
  - Belterületi utak felújítása
  - Külsőterületi utak felújítása
  - Meglévő kerékpárút bővítése

Az alábbi összefoglaló a városi hálózatos projektek összefoglaló bemutatását szolgálja és az egyes fejlesztési projektek illeszkedését a középtávú városi célokhoz.

Középtávú városi célok	Kommunális és környezeti infrastruktúra fejlesztését célzó projektek	Épületenergetikai fejlesztéseket célzó hálózatos projektek:	Ökoturizmus fejlesztése a Tisza mentén	Kisléptékű városi közlekedésfejlesztést célzó projektek:
Foglalkoztatás bővítés feltételeinek javítása				Belterületi utak fejlesztése

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Szolgáltató városközpont	-	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése		-
Humán és közösségi szolgáltató alközpont		Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése		-
Kulturális alapú térségfejlesztés ösztönzése a Bodroghözben			Tisza parti ököcentrum kialakítása Tisza-parti pihenő park átfogó fejlesztése	Meglévő kerékpárút bővítése
Vonzó lakóterületek kialakítása	Cigánd szennyvíztelep és hálózat rekonstrukciója -			Belterületi utak felújítása
				Külterületi utak felújítása

Az alábbi akcióterületeken kívül megvalósuló hálózatos projekteket tervezi Cigánd Város Önkormányzata a 2015-2020 közötti programozási időszakban.

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Projektek rövid bemutatása
Belterületi utak felújítása	Cigánd Város Önkormányzata	A közlekedés fejlesztése, népesség megtartás, üzleti infrastruktúra javítása. Cigánd belterületi úthálózatának felújítása, az eddigi földutak kiváltása pormentes úttal 20 km, , vízvezető árok építése, felújítása 20 km, járdák építése, felújítása 10 km.
Cigánd szennyvíztelep és hálózat rekonstrukciója	Cigánd Város Önkormányzata	műtárgyak építése, felújítása, telep rekonstrukció, technológiai korszerűsítés, melléktermékek újrahasznosítása, telepi út építése, kazánház építése, korróziómentes anyagok felhasználása, új hálózat építése.
Külterületi utak felújítása	Cigánd Város Önkormányzata	Cigánd külterületén található főbb, gyűjtőjellegű földutak szilárd burkolattal történő ellátása (kb. 20km.), a kisebb forgalmat bonyolító földutak felújítása (kb. 30km). Földutak földmérő által történő újramérése. Vízvezető árok rendbetétele (kb. 160km) útfelújítás, útépítés, földmérés, árokásás, ároktisztítás, műtárgyak felújítása, szükség esetén kresz táblák pótlása, tervezés, műszaki ellenőrzés, menedzsment, közbeszerzés, tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása, egyéb szakértői díjak.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Meglévő kerékpárút bővítése	Cigánd Város Önkormányzata	Jelenlegi kerékpárút összekapcsolása az Árapasztóval és továbbépítése Tiszacsermelyig. Becsült hossz (új építés): 8 km.
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Cigánd Város Önkormányzata	Cigánd intézményeinek külső homlokzat hőszigetelése, nyílászárók cseréje, gépészeti és elektromos rendszereinek felülvizsgálata és korszerűsítése.
Tisza-parti Ökocentrum kialakítása	Cigánd Város Önkormányzata	A cigándi Tisza-part védett oldalán a Szőlő-dombon ökoturisztikai centrum kialakítása.
Tisza-parti pihenő park átfogó fejlesztése	Cigánd Város Önkormányzata	A meglévő pihenő park funkcióbővítése, a tiszai turizmus fellendítése. Kerékpár út, kiszolgáló létesítmények, közművesítés, hajókikötő, strand építése, kerti eszközök és bútorok, strandszerek beszerzése, kiszolgáló út építése, kalandpark építése.

A következő táblázatban az akcióterületeken kívül megvalósítandó hálózatos projektek ütemezését ismertetjük indikatív módon. A táblázat tartalmazza a projektenként a megvalósítás tervezett ütemezését és az ütemezést befolyásoló tényezőket.

Projekt megnevezése	A projektek megvalósításának tervezett ütemezése	Ütemezést befolyásoló körülmények
Belterületi utak felújítása	2017-2020	Pályázati kiírás megjelenése
Cigánd szennyvíztelep és hálózat rekonstrukciója	2017-2020	Pályázati kiírás megjelenése
Külterületi utak felújítása	2017-2020	Pályázati kiírás megjelenése
Meglévő kerékpárút bővítése	2017-2020	Pályázati kiírás megjelenése
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	2016-2020	Pályázati kiírás megjelenése
Tisza-parti Ökocentrum kialakítása	Projekt elkészítése: 2015.10-2016.05 Projekt megvalósítása 2016.05-2018.05	Pályázati kiírás megjelenése
Tisza-parti pihenő park átfogó fejlesztése	Projekt elkészítése: 2015.10-2016.05	Pályázati kiírás megjelenése

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

	Projekt megvalósítása 2016.05-2018.05	

3.4.2 Akcióterületeken kívül megvalósuló nem hálózatos fejlesztések ismertetése

Megkülönböztethetők továbbá olyan projektek, amelyek akcióterületen kívül esnek és nem hálózatos projektek. Akcióterületen kívüli, nem hálózatosan megvalósítandó fejlesztések összefoglaló bemutatását és azok illeszkedésének ismertetését az egyes középtávú városi célokhoz az alábbi táblázat foglalja össze. Mint látható ezek a projektek kifejezetten gazdaságfejlesztési célokat támogatnak.

Projektek	Középtávú városi célok				
	<i>Foglalkoztatás bővítés feltételeinek javítása</i>	<i>Szolgáltató városközpont</i>	<i>Humán és közösségi szolgáltató alközpont</i>	<i>Vonzó lakóterületek kialakítása</i>	<i>Kulturális alapú térségfejlesztés ösztönzése a Bodrogházban</i>
Gyümölcs- lekvárfeldolgozó üzem kialakítása Cigándon	x				
Mezőgazdasági termelő infrastruktúra bővítése	x				
Napelem park telepítése	x				

Az alábbi akcióterületeken kívül megvalósuló nem hálózatos projekteket tervezi Cigánd Város Önkormányzata a 2015-2020 közötti programozási időszakban.

Projekt megnevezése	Projekt gazda	Projektek rövid bemutatása
Gyümölcs- lekvárfeldolgozó üzem kialakítása Cigándon	Cigánd Város Önkormányzata	A helyben megtermelt gyümölcsfélék feldolgozása, helyi termék népszerűsítése.
Mezőgazdasági termelő infrastruktúra bővítése	Cigánd Város Önkormányzata	Cigándon az utóbbi években példaértékű értékteremtő mezőgazdasági munkák folynak. A korábbi évek tapasztalata és a piaci igények indokolják újabb helyszínek bevonását, új termelő egységek építését. Mind az állattenyésztési mind a kertészeti ágazatban bővíteni szeretnénk a kínálatunkat.
Napelem park telepítése	Cigánd Város Önkormányzata	Napelem park, napenergiával működő erőmű építése használaton kívüli önkormányzati ingatlanon az önkormányzat energiaigényének kielégítésére. tereprendezés, közműépítése, vagyonvédelem, menedzsment, tervezés, egyéb szakértői díjak

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

A következő táblázatban az akcióterületeken kívül megvalósítandó nem hálózatos projektek ütemezését ismertetjük indikatív módon. A táblázat tartalmazza a projektenként a megvalósítás tervezett ütemezését és az ütemezést befolyásoló tényezőit.

Projekt megnevezése	A projektek megvalósításának tervezett ütemezése	Ütemezést befolyásoló körülmények
Gyümölcs- lekvárfeldolgozó üzem kialakítása Cigándon	2016-2018	Pályázati kiírás megjelenése
Mezőgazdasági termelő infrastruktúra bővítése	2016-2020	Pályázati kiírás megjelenése
Napelem park telepítése	2019-2020	Pályázati kiírás megjelenése

4. ANTI-SZEGREGÁCIÓS INTÉZKEDÉSI TERV

4.1. Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások

Cigánd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája – melynek része az antiszegregációs program – 2009. évben készült el, 2013. évben sor került a felülvizsgálatára. Az antiszegregációs program 4 fő célkitűzést tartalmaz:

1. **Lakóköörülményeket érintő célkitűzések**
  - 1.1. *Infrastrukturális fejlesztések*
  - 1.2. *Lakóköörülményeket érintő*
2. **Oktatást érintő célkitűzések**
3. **Foglalkoztatást érintő célkitűzések**
4. **Szegregált területek növekedésének megállítása**

Ezek elérése érdekében megfogalmazott beavatkozások jelentős része teljes mértékben megvalósult az elmúlt időszakban, illetve folyamatos megvalósítást igényel. Az önkormányzat, illetve a kistérség több olyan programot valósított meg, amelyek közvetve vagy közvetlenül hozzájárultak a szegregátum területén élők helyzetének javulásához. A megvalósult projektek mind a négy célkitűzés eléréséhez hozzájárultak.

Kedvezményezett	Projekt címe	Megvalósítási időszak
Cigánd Város Önkormányzata	Kistérségi járóbeteg-szakellátó központ fejlesztése a Bodrogi közti kistérségben	2008.12.15-2011.01.31
Cigánd Város Önkormányzata	Bölcsőde kialakítása Cigánd városában	2010.04.01-2012.03.30
Cigánd Város Önkormányzata	Oktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése, Cigánd	2010.12.01-2012.12.31
Bodrogi Többcélú Kistérségi Társulás	"Tehetséggondozó iskolaműhelyek a leghátrányosabb kistérségek felzárkóztatására" - Tehetséges jövő	2010.12.28-2012.08.28
Cigánd Város Önkormányzata	A cigándi Kántor Mihály Általános Művelődési Központ informatikai infrastruktúrájának fejlesztése	2011.01.01-2011.08.31
Cigánd Város Önkormányzata	Óvoda bővítése Cigándon	2011.01.01-2012.11.25
Bodrogi Többcélú Kistérségi Társulás	„Helyi igényekre alapozott innovatív foglalkoztatási társaság létrehozása a Bodrogi kistérségben -	2011.01.01-2012.12.31

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

	Természetesen természetest”	
Cigánd Város Önkormányzata	A nem formális és informális tanulási formák fejlesztése a Bodroghözben	2011.01.04-2012.08.31
Cigándi Innovációs és Ifjúsági Sportegyesület Kiemelkedően Közhasznú Szervezet (CISE)	A Cigándi ÁMK és tagintézményei szabadidős sportprogramjainak fejlesztése	2011.03.01-2012.02.29
Cigánd Város Önkormányzata	Környezeti nevelés elindítása Cigándon	2011.09.01-2012.07.31
Cigánd Város Önkormányzata	Komplex telepprogram	2013.03.01-2015.02.28
Bodroghközi Többcélú Kistérségi Társulás	Komplex program megvalósítása a gyermekszegénység ellen a Bodroghközi Kistérségben	2013.05.01-2015.04.30
Nagy Dezső Művelődési Ház és Könyvtár Cigánd	Tehetségműhely Cigándon	2013.06.01-2014.07.31
Cigánd Város Önkormányzata	Cigánd szociális városrehabilitációja	2013.07.01-2015.06.30
Bodroghközi Többcélú Kistérségi Társulás	Szociális ellátó rendszer fejlesztése a Bodroghközben	2013.08.14-2014.08.13
Bodroghközi Többcélú Kistérségi Társulás	A gyermekjóléti- és szociális alapszolgáltatások fejlesztése a Bodroghközi Kistérségben	2013.08.01-2014.10.10
Cigánd Településüzemeltetési és Városfejlesztő Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Tranzitfoglalkoztatás megvalósítása Cigánd városában	2013.12.27-2015.04.26

Az antiszegregációs tervben tervezett beavatkozásokra vonatkozó teljesülést az alábbi táblázat foglalja össze:

Intézkedés leírása	
Rövid távú (1 év alatt)	
Felmérni azokat a meglévő vállalkozásokat a városban és a környező településeken, amelyek alacsony végzettségűek foglalkoztatását is tudják biztosítani, illetve a hiányszakmák felmérése	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges
Felmérni azon lakosok számát, akik igénylik a közművekhez való csatlakozást, a közüzemi számlákat képesek lennének havonta finanszírozni, de a hálózathoz való kapcsolódás költségeit nem tudják felvállalni	Megvalósult
Felmérni azokat az utcákat, ahol a területi adottságokból adódóan a járda kiépítése lehetséges	Megvalósult
Óvodába be nem íratott gyermekek szüleinek tájékoztatása az óvodai nevelés fontosságáról, szülők ösztönzése az óvodába járatásra	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

„Lépj egyet előre!” programba beindítása	Nem valósult meg
Felkutatás, igényfelmérés, érdekképviselet erősítése, a rendelkezésre álló adatok áttekintése, frissítése és kiegészítése civil szervezetek bevonása	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges
Kiválasztásnál előnyt élveznek a szegregátumokban élő munkavállalók	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges
Újabb utca nem kerül megnyitásra, építési célra nem osztanak újabb telkeket ezeken a területeken	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges
Felmérni, hány olyan lakás található ezeken a területeken, amelyek lakhatásra alkalmatlanok, szükség-lakások	Folyamatosan valósul meg
- Munkaerő-piaci akkreditált képzés - Konfliktus kezelő és meditációs tréning - Informatikai képzés - Személyiségfejlesztő kiégést megelőző tréning	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges
Középtávú (3 év alatt)	
Pénzügyi alap létrehozása az egészségre káros problémák csökkentése érdekében, pénzbeli támogatások nyújtása célzottan a szegregátumokban, illetve kérelem alapján a településen általában, az erre rászoruló családok részére	Nem valósult meg
Pénzügyi alap létrehozása a lakóépületek és környezetük állagbeli problémáinak csökkentése érdekében, pénzbeli támogatások nyújtása, célzottan a szegregátumokban, illetve kérelem alapján a településen általában, az erre rászoruló családok részére	Nem valósult meg
Az önkormányzat pályázati forrásból szociális bérlakásokat épít, és a leginkább rászoruló családokat részesíti előnyben az odaítélés során	Nem valósult meg
A rövidtávon felmért adatbázisban szereplő vállalkozások ösztönzése arra, hogy alacsonyabb iskolázottságúakat is foglalkoztassanak	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges
A Munkaügyi Központ rehabilitációs munkakörrel, foglalkozó szakemberével kapcsolattartás, együttműködés. Szakmák felkutatása és sérülés specifikus adaptációja	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges
Ösztöndíj nyújtásával ösztönözni a továbbtanulást	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges
Támogatni a közművekhez való csatlakozást azon háztartásokban, ahol annak havi terheit vállalni képesek, részletekben, hosszú távon visszatérítendő támogatás nyújtásával	Részben megvalósult
Szilárd burkolatú műút kiépítésére pályázatot nyújt be az önkormányzat, és sikeres pályázat esetén teljessé válik a műút kiépítése	Megvalósult
Járda építése céljából az önkormányzat pályázatot nyújt be, és sikeres pályázat esetén megkezdődik a járdák kiépítése	Megvalósult
Petőfi Sándor utca járdafelújítása, -építése	Megvalósult
Környező települések szakképző iskoláira támaszkodva, valamint a Munkaügyi Központra támaszkodva minél több olyan képzés indítása, amely 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők számára van meghirdetve, illetve hiányszakmák képzése	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek korai (3 éves kortól történő) óvodáztatását biztosító szakmai program működtetése	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges
A romák helyzetének javítása, és a célzottabb segítségnyújtás érdekében a CKÖ új irodahelyiségbe költözik.	Megvalósult
Hosszú távú (6 év alatt)	
Támogatni a közművekhez való csatlakozást azon háztartásokban, ahol annak havi terheit korábban nem tudták vállalni, de a jövedelmi viszonyaik változásával vállalni képesek	Megvalósult, illetve folyamatos megvalósítás szükséges
Óvoda bővítés céljából az önkormányzat pályázatot nyújt be, és sikeres pályázat esetén megvalósítja a beruházást	Megvalósult
Szociális alapszolgáltatásokhoz, ill. gyermekjóléti alapellátásokhoz kapcsolódó infrastruktúra-fejlesztés, valamint a szükséges eszközök, gépek, berendezések beszerzése.	Megvalósult
Művelődési Ház és Könyvtár, felújítása, bővítése, két épület összekötése, előadó- klubtermek, internet helyiségek kialakítása	Megvalósult
Középiskola létrehozása Cigándon, helyben megoldani a tanköteles-korú fiatalok oktatását.	Nem valósult meg

4.2. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

Cigánd város célja az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség biztosítása, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés, a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség biztosítása a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén. Ezek megvalósulása és érvényesítése különösen fontos a szegregátum területén élők esetében, akiknek a hátrányos helyzetükön történő változtatásához komplex programok megvalósítására van szükség.

A szegregátumok területén élők többsége halmozottan hátrányos helyzetű, körükben igen nagyfokú az alulképzettség, magas a munkanélküliség, rossz szociális körülmények jellemzik a családok többségét. Helyzetükön kizárólag szociális támogatások nyújtásával segíteni nem nagyon lehet. Társadalmi, komplex programra van szükség, melybe a szociális segítségnyújtáson túl, az oktatást, a foglalkoztatást, az egészségügyet, a lakáskörülmények javításának elősegítését érintően vállal szerepet az önkormányzat is. Városi szinten biztosítottak az intézményi feltételek a közszolgáltatásokhoz történő hozzáféréshez, a terület mutatók alapján történő lehatárolása nem jelenti azt, hogy a szegregált terület fizikai értelemben bármilyen módon el lenne zárva ezen szolgáltatásoktól.

Az alacsony státuszú lakosok helyzetének javulása, társadalmi integrációja hosszú távú folyamat, melyhez fontos feladat a lakhatási feltételek javítása, az oktatási integráció biztosítása, a munkaerőpiaci helyzet, illetve a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása.

Anti-szegregációs célok

Az önkormányzat a szegregált terület integrálását nem a terület felszámolásával, hanem annak rehabilitációjával tervezi, ezért az elmúlt években folyamatosan megvalósításra került az infrastrukturális ellátottság minőségi javítása, a szolgáltatások elérhetőségének javítása, illetve a

foglalkoztatást segítő, valamint komplex városrehabilitációs programok. A jövőben tovább folytatódik ezen programok megvalósításával a hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javítása, a szegregátumok és a veszélyeztetett területek felzárkóztatása.

A KSH adatok alapján a városban 4 szegregátum és 5 veszélyeztetett terület került lehatárolásra. Ezen kívül az önkormányzat, a helyi szakemberek véleménye alapján – melyet a segélyezési adatok is alátámasztanak – további olyan területeket jelölt ki, amelyek veszélyeztetett területeknek minősülnek, így a megvalósuló programok során ezekre a területekre is figyelemmel kell lenni, elkerülve azt, hogy ezekkel bővüljön a már meglévő szegregátumok területe.

Lakhatási körülmények javítása: Cigánd városban a szegregációval érintet területen él a város lakónépességének 40%-a, korösszetétele alapján jellemzően magas a gyermekkorúak aránya, illetve két szegregátum esetében az idősek nagyobb aránya jellemző. A területen a lakhatási körülmények nem megfelelőek, a lakások jelentős része alacsony komfortfokozatú, illetve viszonylag magas az egyszobás lakások aránya. Az önkormányzat viszonylag kevés lakással rendelkezik a területen, főként magántulajdonban vannak az ingatlanok, melyek fizikai állapota nem megfelelő, felújításra szorulnak. Az infrastrukturális ellátottsága területnek nagyrészt megoldott, ahol elérhető lenne a szolgáltatás, ott viszont a rácsatlakozás nem teljes körű.

Oktatási feltételek biztosítása: Az oktatási integráció célterülete a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a speciális nevelési igényű gyermekek integrálása, s különös tekintettel a roma származású gyermekekre is. Ennek megvalósítása érdekében az oktatási intézményben elő kell segíteni, hogy ezek a tanulók minél nagyobb arányban vegyenek részt a felzárkóztató foglalkozásokon, szélesíteni kell ezeknek a foglalkozásoknak a körét, hogy az érdeklődésüknek megfelelően tudjanak választani. A fejlesztő, felzárkóztató programokhoz kapcsolódóan speciális eszközök, felszerelések beszerzése szükséges lenne. A roma tanulók esetében a szülővel való hatékonyabb és eredményes kapcsolattartás érdekében együttműködést kell kialakítani a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, megelőzve ezzel az iskolai hiányzásokat, illetve feltárni szükséges azokat a problémákat, okokat, amelyek hozzájárulnak az iskolai kudarchoz, a tanulási nehézségekhez.

Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása: A városban megnövekedett azoknak a háztartásoknak az aránya, amelyekben romló egészségi állapotú, fogyatékos vagy időskorú személy él. Ennek eredménye, hogy a szociális ellátások, szolgáltatások iránt növekszik az igény, ami új szolgáltatások bevezetését teszi szükségessé, többek között a szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek nappali ellátását. Ezen kívül fontos a meglévő szolgáltatások fejlesztése, különösen a családsegítés esetében, melyet a szegregátum területéről vesznek igénybe döntően.

Munkaerő-piaci helyzet javítása: A foglalkoztatás bővítése a szegregátumok helyzetének javításának az egyik legfontosabb feltétele. A szegregátumok lakónépességének foglalkoztatottság szintje alacsony, magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma. A kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzet javítását a közfoglalkoztatási programok önállóan nem képesek biztosítani, illetve mindenképpen cél a szegregált területeken élők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, melynek egyik alapja a képzési programok, illetve képzéssel egybekötött komplex foglalkoztatási programok szervezése.

Az önkormányzat a jövőben nagyobb hangsúlyt kíván fektetni arra, hogy olyan képzések/átképzések induljanak, melyek a valós és igazán piacképes, helyi szinten is eladható szakmákat jelentik. Ennek megvalósítása érdekében az Önkormányzat a helyi kisebbségi képviselővel együttműködve, a település gazdasági szereplőivel egyeztetve és a munkanélküliek képzettségének, egyéni képességeinek és vállalandó együttműködések ismeretének tükrében felméri a települési és kistérségi hiányszakmák körét. Ezt követően a célzott képzéseket indít, illetve a városban működő

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

középiskola keretein belül megteremti a felnőttképzéshez szükséges háttér infrastruktúrát. A képzési program több elemből tevődik össze:

- Az általános iskolai végzettség megszerzését biztosító felzárkóztató munkaerő-piaci képzés, amelynek alapja a 8 osztály befejezését lehetővé tevő felkészítő képzési program, amelyre szakképzés és támogatott foglalkoztatás épül. A program keretében biztosítani szükséges az érintettek általános iskola befejezését.
- Szakképzés: az alapfokú iskolai végzettségre épülő, piacképes szakmák elsajátítása, ehhez szükséges szakmai háttér megteremtése.

A hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében az önkormányzat a következők kidolgozását kezdeményezi:

- Az önkormányzat a továbbiakban is együttműködik a Munkaügyi Központ kirendeltségével és a helyi munkaadókkal.
- Az önkormányzat támogatja a munkahelyteremtő beruházásokat, vállalkozásokat, különösen a nők, illetve a 40 év feletti csökkent munkaképességűek vonatkozásában, elősegítve ezzel az alacsony státuszúak munkavállalási esélyeinek növelését.
- Munkahelyteremtés helyi befektetők, vállalkozók, civil szervezetek ösztönzésével: az önkormányzat részéről a helyi befektetők és civil szervezetek munkahelyteremtésének ösztönzése, melynek egyik lehetséges eszköze lehet az új vállalkozások adókedvezménnyel történő segítése. A másik olyan koordináló szerep, mely a pályázati lehetőségek koordinálásán keresztül vonja be a szervezeteket a programba. Az önkormányzatnak tehát ezen a területen főleg koordináló, szervező szerep jutna.
- Az önkormányzat a beruházási közbeszerzési eljárásban megjeleníti, hogy olyan kivitelezőket részesít előnyben, akik vállalják, hogy alkalmaznak hátrányos helyzetű munkavállalókat is.
- Értékteremtő közfoglalkoztatásokat szervez.

Közösségfejlesztés: A közösségi terek biztosítása hozzájárul ahhoz, hogy – főként a fiatalok – hasznosan tudják eltölteni a szabadidejüket. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok számára a szabadidő többszörösen is jótékony hatású eszköz, a prevenció, megelőző szerep mellett a hátrányok kiegyenlítése, a hiányos feltételek pótlását is szolgálja. Fontos, hogy a közösségi programok az igényekhez igazodva kerüljenek megvalósításra. Ehhez fontos felmérni, ismerni a szegregátum területén élők igényeit, melyben kiemelt szerepe van a Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak.

Az anti-szegregációs terv tervezett intézkedései

Cél	Intézkedés	Beavatkozás felelőse(i)	Lehetséges pénzügyi forrás	Tervezett határidő
I. Lakhatási körülmények javítása	Szociális városrehabilitációs programok megvalósítása	polgármester	TOP	2016.-

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

	Új bérlakások építése, vásárlása, megváltása	polgármester	Hazai forrás	pályázati kiírás függvénye
	Támogató rendszer kiépítése a lakások felújításának ösztönzéséhez (Mész alap)	polgármester	Saját forrás	2016.-
	Hiányzó infrastruktúra kiépítése (járda, pormentes út, szennyvíz)	polgármester	TOP	2016.-
II. Oktatási feltételek javítása	Óvodai férőhely bővítés	polgármester	TOP	2015-2016.
	Kántor Mihály Általános Iskola bővítése	polgármester	TOP	2016-2017.
	Fejlesztő, felzárkóztató programokhoz kapcsolódó speciális eszközök, felszerelések biztosítása	polgármester		
	Speciális szakemberek (pszichológus, gyógypedagógus) státusz biztosítása	polgármester, KLIK		
	Tehetséggondozási programok	oktatási intézmény, KLIK	Saját forrás	2015.-
	Szülőkkel a kapcsolattartás erősítése	oktatási intézmény, Roma Nemzetiségi Önkormányzat	Saját forrás	folyamatos
	Meglévő felzárkóztató programok körének bővítése	oktatási intézmény, KLIK		folyamatosan
III. Szociális szolgáltatásokhoz	Szociális ellátások bővítése (szenvedély	polgármester		2015.-

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

való hozzáférés javítása	és pszichiátriai betegek nappali ellátása)			
	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevételének növelése	Szociális Szolgáltató Központ	Saját forrás	2016.
	Családsegítés és gyermekjóléti szolgálat szakember állományának növelése	polgármester, Szociális Szolgáltató Központ		
IV. Munkaerő-piaci helyzet javítása	Foglalkoztatást segítő képzések	polgármester		2016.-
	Értékteremtő közfoglalkoztatási programok szervezése	polgármester	Hazai forrás	2015.-
	Szociális szövetkezet létrehozása, működtetése	polgármester	GINOP	2015.-
	Munkahelyteremtő beruházások támogatása, a helyi befektetők ösztönzése	polgármester	-	2015.-
	Önellátás biztosítását segítő programok (pl. gazdaprogram)	polgármester, Roma Nemzetiségi Önkormányzat		
V. Közösségfejlesztés	Közösségi ház működtetése főállású alkalmazottal, aki közösségi szociális munkát végez.	polgármester, Roma Nemzetiségi Önkormányzat	EFOP	2016.-
	Társadalmi és közösségi felzárkóztatást segítő programok biztosítása a Biztos Kezdet	polgármester, Roma Nemzetiségi Önkormányzat	EFOP	2016.-

	Közösségi Ház közreműködésével			

4.3. A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések

Az önkormányzat a fejlesztések során figyelembe veszi, hogy azok szegregáció oldását szolgálják, különös figyelmet fordít arra, hogy sem a szegregátumokban, sem a szegregátumokkal határos területeken új bérlakások kialakításával nem alakít ki új szegregátumot, illetve megelőzi a hátrányos helyzetű lakosok részarányának további emelkedését. A lakhatási körülmények javítása esetén az elköltözés, valamint a helyreállítás közötti választást meg kell előznie egy lakossági felmérésnek, amelyben a szegregátum összes érintett háztartását meg kell kérdezni a jövőbeni elképzeléseiről, ezen kívül a felmérésnek ki kell terjednie a lakosok jelenlegi szociális helyzetének vizsgálatára, egészségügyi, valamint lakhatási helyzetére is.

A széles körű partnerségi, együttműködési rendszer kiépítésével, működtetésével biztosítja az egyes területek – oktatás, szociális, egészségügy és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat – összehangolt munkájával a programok sikeres, eredményes megvalósulását, az érdekek érvényesülését. Az önkormányzat összehangolja a fejlesztéseket a meglévő dokumentumaiban – Helyi Esélyegyenlőségi Program, Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv - megfogalmazott célokkal.

A szegregátum területén élők bevonása a tervezett fejlesztések előkészítésébe, tájékoztatása kiemelt figyelmet kap.

4.4. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

A tervezett beavatkozások hozzájárulnak a szegregáció oldásához, mérsékléséhez, a szegregátum területén élők lakhatási, szociális, munkaerő-piaci helyzetének javításához, a társadalmi beilleszkedés segítéséhez. Az anti-szegregációs programban megfogalmazottakon túl az önkormányzat a város egészére vonatkozó fejlesztések során figyelembe veszi, hogy azok ne legyenek negatív hatással a szegregált területre, illetve az ott élőkre, ne erősítsék a szociális hátrányokat. Ezen túl az önkormányzat biztosítja a fenntartásában működő intézmények esetében, hogy tevékenységükkel, működésükkel hozzájárulnak az alacsony státuszú lakosság társadalmi integrációjához, a szegregáció oldásához.

5. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

5.1. Külső összefüggések

Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz

Cigánd Város képviselő testülete 11/2008. (XII. 23.) számú. határozatával fogadta el Cigánd város településszerkezeti tervét, mely meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területszervezési módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését. Cigánd hatályos helyi építési szabályzata és az annak mellékletét képező szabályozási terve (továbbiakban: HÉSZ) a 11/2008. (XII. 23.) számú Önkormányzati rendelettel lett jóváhagyva.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában megfogalmazott fejlesztési célok és elképzelések összhangban vannak a város településfejlesztési koncepciójával. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítása során, az adott beavatkozások véglegesítése közben szükségessé válhat a tervezett célok és a rendezési terv, valamint a HÉSZ illeszkedésének újbóli összevetésére, illetve utóbbi dokumentumok szükség szerinti módosítására az esetleges ipartelepítésre alkalmas terület kialakítása, valamint a belváros fejlesztése miatt.

Illeszkedés a Településfejlesztési Koncepcióhoz

Cigánd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2007 júniusában fogadta el Cigánd Város Településfejlesztési Stratégiai Koncepcióját és Akciótervét.

A koncepció fő célkitűzései:

- Helyi foglalkoztatás/gazdaság növelése
- Lakossági munkavállalás területén jelentkező versenyhátrányok csökkentése
- Városban elérhető szolgáltatások bővítése és színvonalának emelése

A koncepció további céljai:

- élhető és gondoskodó kisváros megteremtése
- kistérségi központ kialakítása
- helyi gazdaság dinamizálása
- helyi tudáscentrum kialakítása
- versenyképesség javítása a közlekedés területén
- Bodrogi turisztikai központ létrehozása

Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában megfogalmazott fejlesztési célok és elképzelések összhangban vannak a város településfejlesztési koncepciójával, ahhoz illeszkednek. Az ITS és a településfejlesztési koncepció céljai közötti kapcsolatokat, koherenciát az alábbi ábra szemlélteti.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

ITS célja	Foglalkoztatás bővítés feltételeinek javítása	Szolgáltató városközpont	Humán és közösségi szolgáltató alközpont	Vonzó lakóterületek kialakítása	Kulturális alapú térségfejlesztési együttműködés ösztönzése a Bodroghözben
Településfejlesztési Koncepció céljai					
Környezetbiztonság, katasztrófa elhárítás, ár- és belvízvédelem					
Gazdaságfejlesztés					
Lakóterület bővítés, alapellátás intézményeinek fejlesztése					
Tudásalapú társadalom, E-közigazgatás, ügyfélbarát közigazgatás és E-gazdaság fejlesztése					
Egészségügyi és szociális ellátás fejlesztése					
Közterek rendezése					
Turisztikai vonzerő és imázs fejlesztés					
Utak fejlesztése					
Környezet és természetvédelem, közjóléti fejlesztések					
Víz- és szennyvízcsatorna hálózat fejlesztése					
Ár- és belvízvédelem					

A helyi esélyegyenlőségi programmal való összhang

Cigánd város Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2013-ban fogadta el a város képviselő testülete. A helyi esélyegyenlőségi program kiemelt figyelmet fordít:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályamentő megváltoztatására;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására; munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelőségek
- az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja értelmében Cigánd Város Önkormányzata az az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

A foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel). (Helyi Esélyegyenlőségi Program; Cigánd; 2013)

Ezen célok figyelembevételével készült el az Integrált Településfejlesztési Stratégia is, mely teljes mértékben figyelembe veszi az Esélyegyenlőségi Program célkitűzéseit. Az ITS keretében az esélyegyenlőségi területről külön fejezet szól a település anti-szegregációs programjáról. A *Romák és/vagy mélyszegénységben élők esélyegyenlősége* című fejezetben külön tematikus célként fogalmazza meg a helyi közösségi szolidaritás erősítését, a szegregátumban élők hatékony bevonását a közfoglalkoztatásba, a városrészközpontok fejlesztését, valamint felnőttképzési lehetőségeket

Illeszkedés a város gazdasági programjához

Cigánd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete az önkormányzat 2010-2014. évi Gazdasági Programját 2011 júniusában fogadta el.

A gazdálkodás prioritásai:

- a biztonságos gazdálkodás előfeltételeinek megteremtése,
- a város működőképességének biztosítása, a városfenntartási feladatok ellátása,
- a város infrastrukturális elmaradottságának csökkentése, ezen belül
  - ivóvízhálózat rekonstrukciója,
  - közúthálózat fejlesztése,
  - korszerű kábel hálózat kiépítése,
  - kerékpárút – járda építés
  - az intézményhálózat korszerűsítése, felújítása, bővítése,
  - az intézményi feladatellátásban szükséges –kistérségi- infrastruktúra

Önkormányzat célkitűzései:

- Az önkormányzat csak olyan kötelezettséget vállal, amelynek pénzügyi fedezete pályázati, felvehető hitelből és az önkormányzat sajátos bevételei terhére megvalósíthatók.
- A fejlesztési célok megvalósításánál figyelembe veszi a kistérségi és regionális célokat.
- A bevételi források növelésére minden lehetőséget kihasznál;
  - pályázati források növelése,
  - ésszerű és elfogadható mértékben terheli a lakosságot,
  - együttműködik a kistérség önkormányzataival,
  - a hátralékok, kintlévőségek beszedésére hatékony intézkedés.
- Az önkormányzat a munkanélküliség csökkentése a munkába való visszatérés, nem utolsósorban az önkormányzati feladatellátás érdekében a jövőben is számol – a Cigánd Településüzemeltetési Kft-n keresztül- jelentős számú közmunkás foglalkoztatással.

Cigánd város településfejlesztési céljai az alábbiak:

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

- Városszerkezet fejlesztése
- Tömegközlekedés fejlesztés
- Utak, járdák fejlesztése
- Közművek, kommunális ellátás fejlesztése
- A humán szolgáltatások és az intézményhálózat fejlesztése
- A szociális gondoskodás egészségügyi ellátás fejlesztése
- A Polgármesteri Hivatal fejlesztése
- Vállalkozásfejlesztés és munkahelyteremtés

Megállapítható, hogy Cigánd Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott középtávú célok szorosan illeszkednek a város gazdasági programjához, annak célrendszeréhez. Az ITS és a gazdasági program céljai közötti kapcsolatokat, koherenciát az alábbi ábra szemlélteti.

ITS célja	Foglalkoztatás bővítés feltételeinek javítása	Szolgáltató városközpont	Humán és közösségi szolgáltató alközpont	Vonzó lakóterületek kialakítása	Kulturális alapú térségfejlesztés ösztönzése a Bodrogházban
Gazdasági program célja					
Városszerkezet fejlesztése					
Tömegközlekedés fejlesztés					
Utak, járdák fejlesztése					
Közművek, kommunális ellátás fejlesztése					
A humán szolgáltatások és az intézményhálózat fejlesztése					
A szociális gondoskodás egészségügyi ellátás fejlesztése					
A Polgármesteri Hivatal fejlesztése					
Vállalkozásfejlesztés és munkahelyteremtés					

Borsod-Abaúj-Zemplén megye területfejlesztési koncepciója

Borsod-Abaúj-Zemplén megye 2014-ben elfogadott területfejlesztési koncepciója 5 átfogó és 6 stratégiai célt jelöl ki.

Az átfogó célok között szerepel:

1. A foglalkoztatás bővítése
2. A gazdaság teljesítő képességének javítása
3. A társadalom alkalmazkodó képességének javítása
4. A térségi együttműködések ösztönzése
5. A természeti és kulturális erőforrások hatékonyabb és fenntartható hasznosítása

Mivel a koherencia vizsgálatot elsősorban a stratégiai célok szintjén érdemes vizsgálni, a megyei fejlesztési koncepció stratégiai céljainak részletesebben ismertetjük.

- *Borsod-Abaúj-Zemplén megye területfejlesztési koncepciójának stratégiai céljai:*
Gazdasági versenyképesség javítása, munkahelyteremtés és innovációs tevékenységek ösztönzése: technológiai park, high-tech zóna létrehozása. A megye három kiemelt, jelentős foglalkoztatási potenciált magában foglaló térségében szükséges a térségi gazdasági versenyelőnyök kihasználásnak ösztönzése (Borsodi tengely térsége: Mezőkövesd-Tiszaújváros-Miskolc-Kazincbarcika-Ózd térsége, Zemplén és Tokaj-hegyalja, Abaúj-Cserhát térség). Gazdaságfejlesztés finanszírozási rendszerének megújítása, a megyében a gazdaság fejlődése szempontjából preferált térségekben és ágazatokban összehangolt különféle pénzügyi ösztönzők nyújtása. Gazdaságfejlesztést ösztönző intézményrendszer kialakítása, a gazdaságfejlesztést támogató megyei intézményrendszernek a vállalkozások igényeit jobban kiszolgáló és stabil működés megteremtése a megye egész területén. Gazdaságfejlesztés finanszírozási rendszerének megújítása (A kormány a leghátrányosabb helyzetű kistérségek fejlesztésére vállalkozási övezet program részeként beruházások, illetve új munkaerő foglalkoztatása esetén adókedvezményeket határozott meg.)
Vidéki térségek fejlesztése. Logisztikai bázis fejlesztése. A transznacionális áruforgalom kiszolgálására építő logisztikai centrumok kialakítása. A vállalkozások versenyképességét támogató információs technológiai fejlesztések megvalósításához szükséges informatikai infrastruktúra szűk keresztmetszeteinek feloldása. A szlovák-magyar gazdasági együttműködés fejlesztése.
- Helyi társadalom munkaerőpiaci igényekhez történő alkalmazkodó képességének javítása: A gazdaság igényeire, piaci kihívásokra rugalmasan reagáló képzési, szakképzési rendszer működtetése. Leszakadó csoportok felzárkóztatása. Egészségi állapot javítást szolgáló programok és intézményrendszeri fejlesztések. Szociális ellátási kapacitás bővítése és újszerű megoldások alkalmazása. Határ menti társadalmi kapcsolatok javítása.
- A munkaerőpiaci központok elérhetőségének javítása: Miskolc vasúti elérhetőségének javítása. A megyén belüli, elővárosi jellegű közösségi közlekedés fejlesztése. A munkaerőpiaci központok elérhetőségének javítása.
Ózdon és Mezőkövesden intermodális személyszállítási központ kialakítása, Szerencs és Sátoraljaújhely között a vasútvonal villamosítása, az állomások és megállóhelyek, valamint az utas-kiszolgáló rendszerek korszerűsítése. Sátoraljaújhelyen a vasúti közlekedés fejlesztése, valamint a mezőzombori deltaág helyreállítása a térség kelet-nyugati vasúti elérhetőségének javítása érdekében. Rugalmasan működő integrált (helyközi és helyi) közösségi közlekedési megoldások alkalmazása a kistépülések és a munkaerő-piaci központok elérhetőségének javítása érdekében. A határon átnyúló közlekedési útvonalak fejlesztése. A megyei főutak hálózatainak továbbfejlesztése: a települések belterületeinek elkerülése, szolgálva a települési környezeti állapot javítását az alábbi főutak mentén.
A megyei mellékutak karbantartása, fejlesztése és korszerűsítése. Új térségi jelentőségű közúti közlekedési kapcsolatok (mellékutak) létesítése Szlovákia irányába. A kerékpáros közlekedés infrastruktúrájának fejlesztése.
- Az egyedi természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása: Természeti és kulturális örökségértékek turisztikai célú fenntartható hasznosítása. Zöldség- és gyümölcsstermesztés, állattenyésztés, valamint a helyi, tájjellegű élelmiszeripari termékek kisipari előállítás, hűtőházak és elsődleges feldolgozók létesítése, öntözés támogatása. Felszín alatt található nyersanyagok energetikai célú fenntartható hasznosítása.
- Az energia megújuló forrásokból történő előállításának és helyi felhasználásának ösztönzése: A megújuló energiaforrások hasznosítása a térségi decentralizált energiatermelő, tároló,

elosztó és integráló rendszerek létrehozásával, amely egyszerre segíti a nagyobb intézmények, ipari területeken koncentrálódó vállalkozások, illetve távfűtőművek energiaköltségeinek csökkentését, valamint - különösen a biomassza alapú fűtési célú energiatermelés esetén - a helyi foglalkoztatás bővítését és az energiára fordított jövedelmek helyben tartását. A kiemelten fontos gazdasági központokban a hatékony és olcsó energia eléréséhez szükséges energetikai beruházások megvalósítása. Az energiafogyasztás csökkentésének és a megújuló energiaforrások alkalmazásának ösztönzése a lakosság, az intézmények és a vállalkozások körében, illetve az energiaveszteség minimalizálása a fogyasztó és termelő rendszereknél.

- Környezeti állapot és környezetbiztonság javítása: A megyében keletkezett, elsősorban ipari hulladék újrahasznosítási arányának növelése érdekében az érintett szereplők együttműködésével a hulladék-hasznosítási és az ipari ökoszisztéma rendszerek (pl. szelektív gyűjtés) fejlesztése (minden termékkörre, pl. üveg), illetve célszerűen a lerakók és hulladékkezelők közelben lévő energetikai és vegyipari (metanol) célú hasznosítása. A megyén átfolyó jelentősebb folyók mentén (Tisza, Hernád, Sajó, Takta, Bodrog), valamint a hegyvidéki vízfolyásoknál ár- és belvízvédelemi beavatkozások megvalósítása együttműködve a szomszédos térségek hatóságaival, kiemelten a Tisza mentén. A települési környezet minőségének javítása, különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok által lakott lakókörnyezeti területeken. Miskolcon és a nagyobb városokban (Ózd, Kazincbarcika, Mezőkövesd, Sátoraljaújhely, Szerencs, Sárospatak, Encs, Sajószentpéter) a szén-dioxid kibocsátás csökkentése és a biztonságos közlekedés érdekében a kerékpáros közlekedés-rendszerek további fejlesztése. Kistépülések természet-közi szennyvízkezelési programjának folytatása, az egészséges ivóvíz biztosítása érdekében az ivóvízbázisok védelme, vízminőség javítása. Táj-rehabilitáció, természetvédelem és a szennyezett területek kármentesítése a megye iparosodott vidékein. A szennyezett területek kármentesítése elsősorban Miskolc ipari telepein, Kazincbarcika, Tiszaújváros, Ózd térségében kiemelt feladat. Illegális hulladéklerakók teljes körű felszámolása, kialakulásuk megakadályozása. Táj-rehabilitáció megvalósítása a bányászat és az ipar által létrehozott tájsebekkel sújtott térségekben (Miskolc - Kazincbarcika – Edelény - Rudabánya térségében, illetve Ózd környezetében és Bükkábrány térségében). A megye biológiai sokféleségének, így ritka növényfajai és állatfajai életterének, élőhelyének megóvása. Tokaj-hegyalján a világörökségi kultúrtáj magterületének kibővítése.

Területi célok az alábbi térségekre kerültek megfogalmazásra:

- Borsodi tengely: Miskolc, Tiszaújváros, Kazincbarcika térsége és Ózd térsége
- Mezőkövesd-Tiszaújváros térsége
- Tokaj-Hegyalja-Zemplén térsége és kapcsolódóan a Taktaköz és a Bodrogtörzs sajátos kezelése
- Abaúj-Cserehát
- Miskolc, mint high-tech kutatás-fejlesztési-innovációs zóna
- Szlovák-magyar határon átnyúló együttműködések

Az ITS célrendszere összhangban áll a megyei koncepció átfogó és stratégiai céljaival. A két stratégiai dokumentum célrendszerének kapcsolódási pontjait az alábbi ábra szemlélteti. Az ITS célrendszere a fenti célon túl összhangban áll a megyei koncepció átfogó és stratégiai céljaival is.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

ITS célja	Foglalkoztatás bővítés feltételeinek javítása	Szolgáltató városközpont	Humán és közösségi szolgáltató alközpont	Vonzó lakóterületek kialakítása	Kulturális alapú társégfejlesztési együttműködés ösztönzése a Bodrogközben
Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Területfejlesztési koncepció céljai					
Gazdasági versenyképesség javítása, munkahelyteremtés és innovációs tevékenységek ösztönzése					
Helyi társadalom munkaerőpiaci igényekhez történő alkalmazkodó képességének javítása					
A munkaerőpiaci központok elérhetőségének javítása					
Az egyedi természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása					
Az energia megújuló forrásokból történő előállításának és helyi felhasználásának ösztönzése					
Környezeti állapot és környezetbiztonság javítása					

Illeszkedés az országos területfejlesztési tervdokumentumokhoz Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy 2014-2020 közötti időszakra vonatkozóan határozza meg Magyarország legfontosabb fejlesztéspolitikai céljait és elveit. A Koncepció a nemzeti fejlesztéspolitika és azzal egyenrangúan a területfejlesztési politika egészét foglalja keretbe. Két fő tematikai részből áll, amelyek egymással összhangban vannak:

- *ágazati fejlesztéspolitikai koncepció:* a szakpolitikai fejlesztési irányokat, prioritásokat rögzíti, megalapozva a 2014-2020 közötti szakterületi operatív programokat, országos fejlesztési szempontokat adva az ágazati stratégiák számára.
- *területi fejlesztéspolitikai koncepció:* az átfogó területpolitikai és területfejlesztési, vidékfejlesztési célkitűzéseket, prioritásokat, a beavatkozási térségtípusokat és azok fejlesztési irányait rögzíti, megalapozva a 2014-2020 közötti operatív programok térségi beavatkozásait és tartalmát, a területi fejlesztésekre irányuló operatív programokat, illetve a területi stratégiákat.

A Koncepció kialakítása nemzetstratégiai céljainkból indul ki, de mozgásterét a forrásokon és az EU szintű célokon keresztül meghatározzák az Európai Unió fejlesztés- és támogatáspolitikai keretét jelentő közösségi politikák. Ennek EU szintű stratégiai keretét az Európa 2020 stratégia képezi. A Koncepció jövőképeben és célrendszerében illeszkedik a kiemelt nemzeti és nemzetgazdasági stratégiai tervdokumentumokhoz és kapcsolódik a szakpolitikai stratégiai tervdokumentumokhoz.

Az OFTK országos célrendszerét és fejlesztéspolitikai feladatait szervesen kiegészítik a megyék területfejlesztési koncepciói és területfejlesztési programjai, melyeket az OFTK célkitűzéseire igazodva, a helyi, térségi fejlesztési igényeket és specifikumokat megjelenítve a megyei önkormányzatok állítanak össze.

Az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt fogalmaz meg.

- *Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés*
- *Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom*
- *Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezettünk védelme*
- *Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet*

Az átfogó célok elérése érdekében az OFTK tizenkét, az átfogó céloknál egyenként jóval szűkebb tárgykörű specifikus célt tűz ki. E specifikus célok nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket ölelnek fel.

- *Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság:* A magyar gazdaság újra-pozicionálása, külpiazi és belpiazi pozícióinak visszaszerzése, erősítése. A nemzetstratégiai ágazatokra és erőforrásaink, értékeink fenntartható használatára alapozva gazdasági versenyképességünk növelése. Az importkiváltó gazdasági termelés ösztönzése.
- *Gyógyuló és gyógyító Magyarország, egészséges társadalom (egészség- és sportgazdaság):* A gyógyító és gyógyuló Magyarország megteremtése az egészségügyi szolgáltatások és ellátás, egészséges életmód, kiemelten a sport és az egészséges táplálkozás, valamint a rekreáció ösztönzésével
- *Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszer-termelés és ellátás:* A vidéki térségek népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása, ennek érdekében tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése, a sokszínű és életképes agrártermelés, az élelmezési és élelmiszerbiztonság, a vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése, a vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása.
- *Kreatív tudástársadalom, korszerű gyakorlati tudás, K+F+I:* A nemzeti kreatív képességeinkre, tudástőkénkre és tudáserőforrásainkra építő értékteremtés. Ennek érdekében az infó-kommunikációs háttér javítása, a gazdasági és társadalmi megújulást és a megélhetést biztosító képzési rendszer kialakítása, a fejlesztéseknek kedvező szellemi, innovációs környezet biztosítása, piacképes, szükség esetén mobil, egész életen át tartó tanulásra képes, kreatív, kezdeményező, fejlett munkakultúrájú munkaerő-piaci kínálat megteremtése.
- *Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom, romaintegráció:* a gyarapodó, szolidáris, felelős és összetartó, értékeit ismerő, értéktudatos társadalom és helyi közösségek kialakítása.
- *Jó állam: nemzeti közművek és közszolgáltatások, szolgáltató állam és biztonság:* A magyar közsféra hatékonyabb szerepvállalása a közjó, a munka, a rend, a biztonság, a tudás és a munka szolgálatában.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

- *Nemzeti stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme:* A természeti erőforrásokkal való takarékos és hatékony gazdálkodás, a fenntartható energiagazdálkodás, a zöldgazdaság-fejlesztés. A stratégiai természeti erőforrások, a víz, a talaj, az ásványkincsek fenntartható használata. A biodiverzitás megőrzése, a természeti értékek védelme, a környezetminőség javítása, környezetbiztonság erősítése, a fenntartható életmód, fogyasztás és termelés elterjesztése, a környezettudatosság erősítése.
- *Az ország makroregionális gazdasági és térszerkezeti csomópont:* Az ország központi fekvéséből (Európa közepe) adódó fejlesztési potenciál kibontakoztatása, makroregionális csomóponti funkcióinak erősítése, a fenntarthatóság figyelembevételével.
- *Többközpontú növekedésünk motorjai: városok és gazdasági térségek:* A településhálózat egységes elvek alapján történő fejlesztése, a többszintű településhálózati kapcsolatok kiegyensúlyozott működtetése, korszerű várospolitikai és városfejlesztés, városhálózati kapcsolatrendszer javítása, a térszerkezet funkcionális fejlesztése
- *Vidéki térségek értékalapú felemelése:* A vidéki térségek táji és közösségi értékeire, természeti erőforrásaira, épített örökségi értékeire alapozott fejlesztése, a speciális térségi vidékfejlesztési problémák kezelése, az elmaradott vidéki térségek felzárkóztatása, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása, a foglalkoztatás növelése a hátrányos helyzetű vidéki térségekben.
- *Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság és egyenlő létfeltételek az ország egész területén:* A leszakadó, hátrányos helyzetű térségek, külső és belső perifériák fejlesztése, az eddigieknél sokszínűbb eszközök alkalmazásával, például speciális gazdaságpolitikai eszközökkel, saját meglévő társadalmi és gazdasági erőforrásaik kibontakoztatásával, valamint a közszolgáltatásokhoz, a tudáshoz, a közművelődéshez, az értékekhez való hozzáférés biztosítása, elérhetővé tételével
- *Elérhetőség és mobilitás megújuló rendszere:* Helyi szinten a hatékony és fenntartható városon belüli, illetve a város és vonzáskörzete közötti mobilitás biztosítása, térségi szinten a foglalkoztatási központok elérhetőségének biztosítása, országos szinten a többközpontú fejlődés elve alapján a centralizáltság oldása, a transzverzális kapcsolatok erősítése, hazánk erősen differenciált településhálózatának figyelembe vétele a hagyományostól eltérő megoldások alkalmazásával.

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció és Cigánd Integrált Településfejlesztési Stratégiája az alábbi célok esetében mutat erőteljes kapcsolódásokat.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

ITS célja	Foglalkoztatás bővítés feltételeinek javítása	Szolgáltató városközpont	Humán és közösségi szolgáltató alközpont	Vonzó lakóterületek kialakítása	Kulturális alapú térségfejlesztési együttműködés ösztönzése a Bodrogházban
Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció specifikus céljai					
Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság					
Gyógyuló és gyógyító Magyarország, egészséges társadalom					
Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszer- termelés és ellátás					
Kreatív tudástársadalom, korszerű gyakorlati tudás, K+F+I					
Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom, romaintegráció					
Jó állam					
Nemzeti stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme					
Az ország makroregionális gazdasági és térszerkezeti csomópont					
Többközpontú növekedésünk motorjai: városok és gazdasági térségek					
Vidéki térségek értékalapú felemelése					
Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság és egyenlő létfeltételek az ország egész területén					
Elérhetőség és mobilitás megújuló rendszere					

Illeszkedés az EU tematikus célkitűzéseire

Az EU 2020 stratégia sikeres megvalósításában a városoknak kiemelkedő szerep jut. A jövőbeni kohéziós politika célul tűzi ki az integrált várospolitikát ösztönzését, amely elősegíti a fenntartható városfejlesztést, s ezzel erősíti a városok kohéziós politikában betöltött szerepét. Alapvetően fogalmazódik meg, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapnak olyan integrált stratégiákat kell támogatnia a fenntartható városfejlődés érdekében, amely célul tűzi ki a várostérségeket érintő gazdasági, környezeti, éghajlattal összefüggő és társadalmi problémák kezelését.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Az elv jelentése kétszeres: egyrészt kimondja, hogy a forrásokat integrált módon kell koncentrálni a városfejlesztési kihívásokkal küzdő területekre, másrészt, hogy az ERFA által támogatott városfejlesztési projekteket integrálni kell az operatív programok tágabb céljai közé.

Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó EU stratégiához, illetve az egyes alapok célkitűzéseire, többek között a gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz történő hozzájárulás érdekében minden egyes európai strukturális és beruházási alap a következő tematikus célkitűzéseket támogatja:

- (1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
- (2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
- (3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és aqvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
- (4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
- (5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és -kezelés előmozdítása;
- (6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
- (7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
- (8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
- (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
- (10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
- (11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

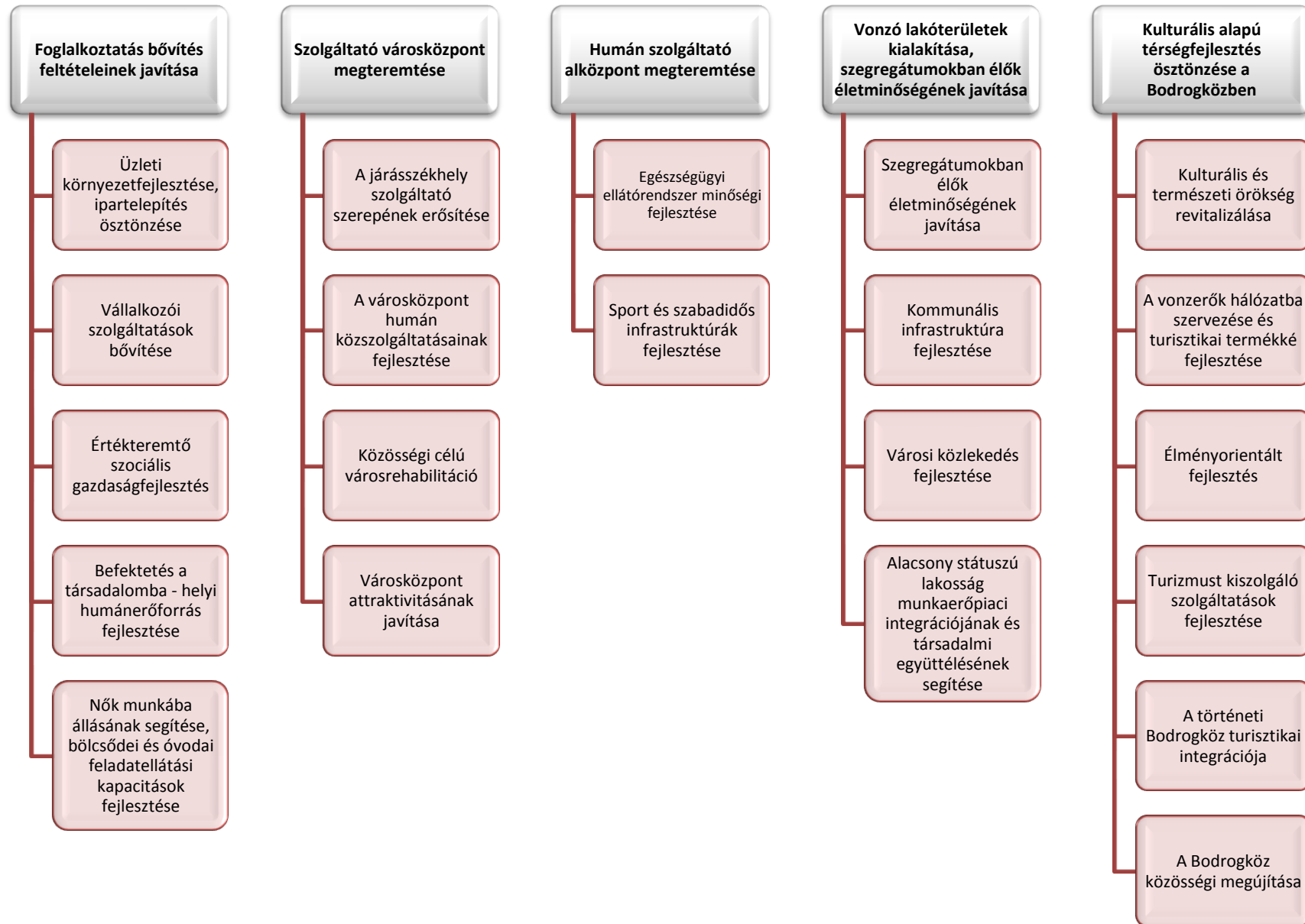
Az ITS célrendszere összhangban áll az EU 2020 céljaival. A két stratégiai dokumentum célrendszerének kapcsolódási pontjait az alábbi ábra szemlélteti.

ITS célja	Foglalkoztatás bővítés feltételeinek javítása	Szolgáltató városközpont	Humán és közösségi szolgáltató alközpont	Vonzó lakóterületek kialakítása	Kulturális alapú térségfejlesztési együttműködés ösztönzése a Bodrogházban
Az Európai Unió tematikus célkitűzései:					
A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése					
Az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása					
A kkv-k, a mezőgazdasági, illetve a halászati és aqvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése					
Az alacsony szén-dioxid- kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban					
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat- megelőzés és - kezelés előmozdítása					
A környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása					
A fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban					
A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása					
A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem					
Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében					
A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás					

5.2. Belső összefüggések

Cigánd Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának belső összefüggéseit az alábbi ábra mutatja be. Az ábrán a középtávú városi célok és a fejlesztési prioritások közötti kapcsolatok láthatóak.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A kockázatok azonosítása azok időben történő felismerését és kezelését egyaránt segítik. Az érdekellentétek kezelését, az érdekek harmonizálását, a hatékonyság növelését és a forrásfelhasználás optimalizálását a partnerség - mint horizontális elv – mentén célszerű kezelni elsődlegesen.

A stratégia megvalósíthatóságát veszélyeztető fő kockázatok feltárására a kockázatelemzés módszerét használjuk. A kockázatelemzés célja a kockázatok beazonosítása, elkerülése, hatásainak mérséklése. A fejezet azokat a kockázatok, történéseket, eseményeket tartalmazza, melyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését, megvalósulását veszélyezteti. Annak érdekében azonban, hogy a kockázatok elemzése a stratégia megvalósítását ténylegesen, hatékonyan segítse, a megvalósulást esetlegesen akadályozó tényezők mellett a bekövetkezésük valószínűségét csökkentő intézkedésekkel, valamint a potenciális bekövetkeztük esetére tervezett intézkedésekkel is kalkulálunk.

A monitoring folyamatnak fontos szerepe van a kockázatok felismerése és a kezelése kapcsán. Az alábbiakban elsősorban azokat a kockázatok ismertetjük, melyek stratégiai szinten, illetve több projekt vonatkozásában, a projektek életciklusa alatt jelentkezhetnek. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósíthatóságának kockázatait három fő csoportba soroltuk:

- **Előkészítéshez kapcsolódó kockázatok:** a legfontosabb előkészítéshez kapcsolódó kockázatot az jelenti, hogy az ITS kidolgozása a 2014-2020-as operatív programok elfogadásával párhuzamosan zajlik, így a tervezési környezet folyamatosan változik. A kockázat kiküszöbölése érdekében folyamatos egyeztetések, szakértői konzultációk szükségesek az előkészítés fázisában, az OP elfogadását követően pedig aktualizálni szükséges a dokumentumokat.
- **Megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok:** a megvalósítás legfőbb kockázatait a tervezett projektek megvalósításával kapcsolatos pénzügyi, jogi, műszaki, társadalmi nehézségek jelenthetik, amelyek megfelelő előkészítési, tervezési tevékenységgel jelentősen csökkenthetők.
- **Fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok:** a tervezés és megvalósítás mellett kiemelt figyelmet kell fordítani az elért eredmények fenntartására, amelynek a kockázatait a monitoring tevékenység egyértelműen csökkentheti.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége	Hatása	A hatás szöveges leírása	Kockázatkezelés módja
Előkészítéshez kapcsolódó kockázatok				
Folyamatosan változó tervezési környezet (OP változása)	magas	jelentős	A TOP már elfogadásra került, azonban a hozzá kapcsolódó pályázati feltételrendszer még nem ismert. Egyes OP-k még egyeztetés és elfogadás alatt állnak.	Módosítások folyamatos nyomon követése, az illeszkedés vizsgálata az elfogadott dokumentumok ismeretében.
Intézményrendszer, szervezeti keretek változása	magas	jelentős	Az intézményrendszer szervezeti struktúrája kialakulóban van. A megfelelő szaktudással és tapasztalattal rendelkező munkatársak híján a tervezett fejlesztések megvalósítása jelentős csúszást eredményezhet.	Változások nyomon követése, a hazai tervezési intézményrendszer végleges kereteinek kialakulását követően a helyi menedzsment rendszer megerősítése.
Jelenleg folyamatban van a nagyvízi mederkezelési tervek az árvízi kockázatai térképezés és stratégiai kockázati tervek, valamint a Tisza völgye és mellékfolyóinak árvízvédelmi fejlesztési koncepciójának kidolgozása, amelyek eredményei érintik Cigánd város közigazgatási területét is. A tervek eredményeivel kapcsolatos ágazati, társadalmi egyeztetés csak később várható, vagyis az ITS készítésének szakaszában ennek eredményei még nem voltak ismertek. Az elkészült nagyvízi mederkezelési tervek során meghatározásra kerül az új nagyvízi mederhatár, valamint az árvízi levezető sávok, melyek alapján a terület hasznosítás módjának lehetőségei, valamint azok használatára vonatkozó nagyvízi	magas	közepes	A készülő nagyvízi mederkezelési tervek, az árvízi kockázatai térképezés és stratégiai kockázati tervek közvetlenül hatással vannak bizonyos projektek megvalósítására: Tisza-menti Ökocentrum Tisza-parti pihenő park átfogó fejlesztése Honfoglaláskori tematikus park kialakítása	Intenzív részvétel a nagyvízi mederkezelési tervek az árvízi kockázatai térképezés és stratégiai kockázati tervek társadalmasításában, az információk figyelemmel követése. Közvetlen egyeztetés a Tisza mentén megvalósuló projektek lokalizációját megelőzően a Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatósággal.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

mederkezelési előírások előírások módosulhatnak. Ez közvetlenül érintheti bizonyos projektek lokalizálását.				
Cigándi agrár-innovációs ipari park akcióterület; Gödény – szociális városrehabilitációval érintett akcióterület; Paptag szociális városrehabilitációval érintett akcióterület; a Városházponti akcióterület; Humán és közösségi alközpont akcióterület esetében az érintett településrészek teljes terjedelmükben érintik a 08.07. számú Tiszakarád-Ricsei belvízvédelmi szakasz területét. Üdülőközponti akcióterület a 08.07. számú Tiszakarád-Ricsei belvízvédelmi szakasz egy részét érinti.	kicsi	közepes	- A kisvízfolyások és belvízcsatornák part élétől, illetve depóniáinak mentett oldali lábvonalától számított 6,0 - 6,0 m széles parti sávot szabadon kell hagyni a 83/2014. (III.14.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően, karbantartási és fenntartási munkálatok elvégzésére. Ezekben a területeken állandó épület, építmény nem helyezhető el, és fás szárú növények telepítése is tilos. - Figyelembe kell venni a 83/2014. (III.14.) Korm. rendeletet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról. - Új lakó vagy egyéb célú ingatlanok kiosztásának előfeltételeként kell szabni a terület vízrendezésének és a csapadékvíz elvezetésének megoldását.	A műszaki tervezés során részletes egyeztetés az Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatósággal. A fejlesztéseknél térbeli lokalizációja során a belvízvédelmi szakaszok elkerülése.
Megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok				
Projektek előkészítésének elhúzódása	közepes	közepes	Projektek jelentős részénél az	Projekttervek előkészítése még a

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

			előkészítési költségek részben vagy teljes egészében támogathatóak. A pályázatok beadásának rövid határideje nem mindig teszi lehetővé az előkészítések átgondolását, pontos tervezését.	pályázati kiírások megjelenése előtt (előzetes megvalósíthatósági tanulmányok, engedélyes tervek elkészítése)
Projekteknel közbeszerztetés elhúzóda miatt a határidoók tarthatósáának kockázata	közepes	közepes	A közbeszerztési eljárások nemcsak jelentős időcsúszást eredményezhetnek a kivitelezésben, hanem problémát jelenthetnek a fejlesztéseket finanszírozó pályázati források lehívása során is.	Jól előkészített közbeszerztési folyamatok – kiszámítható időbeli ütemezés
Projektek ütemezésének csúszása kivitelező hibájából	közepes	közepes	A projektek-elsősorban az építési jellegű projektelemegek-gyakran csúszást szenvednek a kivitelezés során, amely a további ráépülő elemek időbeli ütemezését is befolyásolhatja.	Kivitelező körületekintő kiválasztása, szerződésekben megfelelő jogi eszközök (biztosítékok, garancia-vállalás, stb.) beépítése; Műszaki ellenőrzésre vonatkozó közbeszerztések körületekintő lefolytatása - megfelelő referenciák.
Hatósági engedélyek megszerztésének esetleges elhúzóda	közepes	közepes	Az engedélyezési eljárások változása és az érintett hatóságok változása miatt az egyes engedélyek kiadása csúszhat.	A tervezés során megfelelő szintű és gyakoriságú egyeztetés, projektek tervezésénél a szükséges hatósági engedélyeztetéshez szükséges idő megfelelő megtervezése.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

A tervezett projektek megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	közepes	közepes	A fejlesztések költségei a tervezés fázisában még nem ismertek, számos esetben nem részletes projekt elképzelések alapján készültek. Az alultervezett költségek a fejlesztések elmaradásához, csökkentett műszaki tartalommal való megvalósításához vezethetnek.	Részletes műszaki tervek alapján valós tervezői költségvetések készítése
A kivitelezés során előre nem látható műszaki problémák jelentkezése	közepes	közepes	„Havaria” minden jelentős elsősorban építési jellegű fejlesztés esetén felmerülhet	A tervek elkészítésekor az érintett épületek és közterületek állapotának alapos felmérése
Cigánd település közigazgatási területén tizenegy vízrajzi állomás található (192635,192636,192637 tsz. felszíni; 001783,001,844,003946,192556,792557,192558 tsz. felszín közeli és 192202,192808 tsz. hidrometeorológiai Cigánd állomások). A Városház központi akcióterületen a városház központi fejlesztése, az Üdülőközponti akcióterületen a tematikus park és a Tisza-menti Ökocentrum kialakítása, a Gődény akcióterületen a komplex szociális városrehabilitációs program érintheti ezeket az állomásokat, bár a tervezés jelenlegi kidolgozottságánál az érintettség nem állapítható meg.	közepes	kicsi	Az elkészült Integrált Településfejlesztési Stratégia jelenleg ismertetéseink szerint behatárolhatóan, legalább három vízrajzi létesítményt érint. Az állomások kiemelt fontossággal bírnak (országos vízrajzi törzshálózat részei).	Az városház központi kialakítása, a meglévő épületek és környezetének felújítás, a Tisza folyó partjánál végzett fejlesztések során, az állomások esetleges érintettsége kapcsán az Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatósággal, mint üzemeltetővel további egyeztetést szükséges kezdeményezni. Amennyiben az állomások a felújítási munkákban nem érintettek fokozottan szükséges figyelni azok épségére, zavartalan működésére és megközelíthetőségére.
Fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok				
Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	jelentős	A megvalósulást mérő indikátor vállalások nem teljesülnek.	Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása a projekt tervezése során illetve a folyamatos kontroll.
Alacsony szintű lakossági elégedettség	alacsony	közepes	Az elkészült fejlesztés a lakosság részéről nem elfogadható.	Lakosság bevonása és folyamatos tájékoztatása az előkészítés és

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

				megvalósítási folyamat valamennyi szakaszában.
Fenntartási költségek jelentős növekedése	közepes	közepes	A fejlesztés megvalósítása támogatásból finanszírozott, de a fenntartás jelentős költségeket jelent a kedvezményezett számára	Kalkuláció a projekt tervezésekor a reális fenntartási költségekre, korszerű, energetikailag hatékony technológiák alkalmazása, környezettudatos, szemléletformálás.

7. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMONKÖVETÉSE

7.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem fejlesztési beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Humán erőforrás fejlesztése

A helyi gazdaságot és a potenciális befektetői igényeket kiszolgáló humánerőforrás biztosítása kiemelt célja az önkormányzat gazdaságfejlesztési tevékenységének. A szakképzettség növelésére a speciális munkaerőpiaci csoportok esetében (pályakezdők, fiatalok, anyák, idősek, hátrányos helyzetűek) különös figyelmet szükséges fordítani. Lényeges továbbá olyan képzéseknek a támogatása (szakmai képzés, továbbképzés, készségfejlesztés, felkészítés a munka világára), amely a városi humánerőforrás tartós munkaerőpiaci integrációját segíti, illetve a helyi gazdasági igényeket kiszolgálja. Ezen belül a munkavállalói képzések támogatása, a munkaerőpiaci kulcskompetenciák fejlesztése (pl. idegen nyelvi, informatikai, vállalkozói ismeretek stb.), átképzési, felnőttképzési és szakképzési programok indítására kerül sor, amely háttere a társadalmi versenyképesség javításának. Szintén kulcsterület a hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának érdekében, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok alap- és kulcskompetenciáik fejlesztése. Ebben lényeges szerepe van a képzéssel egybekötött közfoglalkoztatási programok indításának. A hátrányos helyzetű csoportok körében szükséges a munkába álláshoz szükséges kompetenciák elsajátításának támogatása, mentális problémáiknak koncentrált kezelése, a szocializációs háttér stabilizálása, a tehetséges gyerekek kiemelése.

Városmarketing

A városmarketing a piacorientáció sajátos megjelenése a települések működésében, amely egy egységes arculat, imázs formájában jeleníti meg és kommunikálja a várost. A városmarketing terméke maga a város, az általa kínált adottságok, értékek, lehetőségek, élmények, szolgáltatások, produktumok mindazok, amelyek sajátos célcsoportjai számára bizonyos igények, szükségletek kielégítését lehetővé teszik. A városmarketing alkalmazásával célunk bizonyos „fogyasztói csoportok” számára megjeleníteni a várost és fokozni elégedettségüket. A városmarketing szemléletben a legmarkánsabb célcsoportok a következők:

- Azokat, akik lakóhelyül választják, illetve választhatják az adott területet – azaz mind a jelenlegi lakosok, mind pedig a potenciális betelepülő lakosok.
- A területet ideiglenesen használók csoportját – gondolván itt az üdülési, kikapcsolódási, munkavégzési, tanulási célból érkezőkre.
- A várost telep-, illetve működési helyül választó szervezeteket – gazdasági és nem gazdasági szervezetek, a már jelenlévők, valamint a potenciális befektetők egyaránt.

Cigánd esetében különösen lényeges, hogy egy tudatos és komplex városmarketing szemlélet bontakozzon ki, amely gerjesztheti a város pozicionálását. Cigándnak a frissen létrehozott és létrehozandó üzleti infrastruktúráinak benépesítése érdekében, a létrehozandó vonzerők látogatottságának növelése érdekében intenzív városmarketing tevékenységet kell folytatnia.

A komplex városmarketing program legfőbb célcsoportjai a potenciális befektetők, a turisták és a helyi lakosok. A komplex városmarketing folyamatok elindításának előfeltételei a következők:

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

- Egységes Városmarketing stratégia kialakítása
- Szervezeti keretek felállítása és működési feltételeik biztosítása
- Települési brand építés, amely magában foglalja a területtermék kialakítását és a szükséges arculatfejlesztési elemeket

A komplex városmarketing program legfőbb beavatkozási területei a következők:

- a.) Városmarketing stratégia készítése, települési brand építése: A komplex városmarketing program elindításának előfeltétele egy egységes városmarketing stratégia kialakítása, amely összeköti és egységes mederbe tereli a város különböző szereplőinek marketing tevékenységét. A városmarketing stratégia egyik eredménye a települési brand megszületése, illetve a hozzá kapcsolódó arculattervezés. Mindez előfeltétele, hogy a város kommunikációs tevékenysége egységes szemlélet és szerkezet mellett haladjon.
- b.) Befektetés-ösztönzési program: A befektetés-ösztönzési program célja, hogy potenciális hazai és nemzetközi befektetőket szólítson meg a város. Ehhez megfelelő kommunikációs felületekre, anyagokra és promóciós aktivitásra van szükség. A befektetés-ösztönzési program a város aktív nyitását erősíti. Olyan városmarketing kampányok szervezése, amelynek célcsoportját a potenciális befektetők adják. A szükséges információk és adatbázisok birtokában lehetséges elindítani egy promóciós eszközrendszer lefektetését, amely a befektetőkkel folytatott kommunikációt hivatott biztosítani. A promóciós eszközrendszer ebben a tekintetben kifejezetten az információk megosztását és az ingatlanállomány hasznosítását segíti, a befektetők letelepítését támogatja. Szükséges egy olyan koncentrált marketing tevékenység permanens gyakorlása, amely megfelelő piac szegmentáció alapján feltárja a kínálati lehetőségeit a keresleti oldalnak.
- c.) Turizmusmarketing program: Mivel a városban most zajlanak, illetve a következő programozási időszakban fognak lezajlani a főbb turisztikai termékfejlesztések, a legfontosabb feladat egy turizmusmarketing program indítása, amely a kereslet generálását célozza. A turizmusmarketing program keretében a legfontosabb cél a promóciós eszközrendszer kialakítása, információs felületek létrehozása. Másrészt rendkívül nagy figyelmet kell koncentrálni a promóciós tevékenységre, a városnak jelen kell lennie első lépésként a belföldi piacokon. A legnagyobb költségeket és a legtöbb energiát erre a tevékenységre szükséges fordítani. A városi turizmusmarketing programot szinkronizáltan, az önkormányzat, a város turisztikai vonzerői és szolgáltatóival közösen, együttműködve kell végeznie. Ennek az együttműködési rendszernek a kialakítására komoly figyelmet kell fordítani.
- d.) Helyi identitást erősítő közösségfejlesztő program: Lényeges kérdés, hogy Cigánd a városmarketing programjában önálló célcsoportként kezelje a helyi lakosságot. A helyi kötődés erősítése, a lakossági identitás pozitív irányú orientálása egy tudatosabb, értékőrző közösségi modell alapja. A helyi identitás erősítésére tett erőfeszítések a globalizáció és a gazdasági folyamatok által teremtett társadalmi kihívásokra adott válaszreakciója a városmarketing stratégiának. Tudatában annak, hogy ez egy rendkívül komplex emocionális és szociológiai kérdés az individuum szintjén, amelyet a családi, oktatási, kulturális, vallási tényezők egyszerre alakítanak, a városnak alapvetően ezt a területet kommunikációs, marketing eszközökkel lehet kezelni, de emellett több területen szükséges párhuzamosan beavatkozni (oktatás, kultúra, civil szféra).

Környezettudatosság erősítése

A város környezeti állapotának javítása nem csak infrastrukturális beruházásokon keresztül realizálható. Szükséges olyan térségi és települési klímastratégiák kialakítása, melyek hozzájárulnak a településen jelentkező környezeti problémák fenntartható megoldásához. A lakosság tájékoztatása és szerepvállalása kulcsfontosságú, melyet szemléletformálással és figyelemfelkeltő akciók szervezésével lehet megvalósítani.

Beavatkozási területek:

- a) Elő kell segíteni a település egészében a szelektív hulladékgyűjtést és környezetbarát hulladékgazdálkodást: felhívni a lakosság figyelmét a szelektív hulladékgyűjtés előnyeire és fontosságára. Olyan akciók szervezésére van szükség, amely növeli a hulladékot szelektíven gyűjtők arányát a lakosságon belül.
- b) Rendkívül fontos a lakosság szemléletformálása a környezettudatosság területén: figyelemfelkeltő kampányok szervezése, melyek által a lakosság információt kaphat a lehetőségekről és elérni, hogy az embereknek érdekük legyen a környezettudatos életvitel. Kampányok szervezése a kerékpárral, tömegközlekedéssel vagy gyalog történő munkába, iskolába járás ösztönzésére, ezáltal is csökkentve az üvegházhatású gázok kibocsátását.

Településképi véleményezés

Javasolt megoldani a folyamatos szakmai kontroll és fejleszthetősége érdekében a településképi véleményezés rendeleti háttérének kialakítását. Az előbbiekkel összefüggésben célszerű esetileg építészeti tervkonceptiót létrehozni. A településképi véleményezés lehetősége megfelelő jogi háttérrel nyújt a város önkormányzatának a kezébe a településképi formáláshoz, a nem kívánatos és településképet rontó állapotok létrejöttének megakadályozásához és felszámolásához.

Tervalku

Az ITS és a településrendezési terv harmonizációjáról a szükséges módosításokról a város Önkormányzata saját hatáskörben dönt. Beruházói indíttatású, településrendezési eszközök módosítását szükségessé tevő további igény illetve szándék nem ismert. Amennyiben ilyen jelentkezik, és az ITS keretébe illeszkedik, úgy a településrendezési eszközök szükségessé váló módosítása során a város önkormányzata élni kíván a tervalku lehetőségével és az elvégzendő feladatok finanszírozásához ez úton megszerezhető források bevonásával.

7.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása

Cigándon a fejlesztéspolitikáért felelős szervezet Cigánd Város Önkormányzata, a döntéshozatalért Cigánd Város Önkormányzatának képviselőtestülete felelős. A döntés előkészítő munkát a Polgármesteri Hivatal látja el. Az operatív koordinációs, előkészítő és menedzsment feladatokat a Polgármesteri Hivatal Hatósági Igazgatási Osztályán belül látják el.

Cigánd Integrált Városfejlesztési Stratégiájának megvalósulásának folyamatát, a stratégiában felvázolt célok realizálódást alapvetően Cigánd Város Önkormányzata követi nyomon, amely

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

rendelkezik társadalmi felhatalmazással. Az Önkormányzat a fent megnevezett célok érdekében az alábbi feladatokat látja el:

- Az ITS megvalósításának folyamatos nyomon követése és értékelése
- A városfejlesztés társadalmi, gazdasági és szabályozási környezete változásának figyelemmel kísérése
- A külső változások hatásainak elemzése és értékelése az ITS megvalósíthatóságára nézve
- Szükség esetén az ITS módosításának kezdeményezése
- A társadalmi és gazdasági igények, lehetőségek feltárása és azok változásainak beépítése az ITS-be
- Partnerségi hálózat fenntartása.
- Támogató Csoport működtetése
- Érdekegyesítés
- Döntéshozatal

A településfejlesztéshez kapcsolódó feladatokat Cigádon a Polgármesteri Hivatal Hatósági Igazgatási Osztályán belül látják el a következő programozási időszakban is. Az ITS-ben szereplő projektek megvalósításához kapcsolódó operatív folyamatok ellátása Cigánd Településüzemeltetési és Városfejlesztési Nonprofit Kft. feladat lesz, amelyet 2009-ben hozott létre az önkormányzat a városrehabilitációs projektek menedzselése érdekében. A Társaság az alábbi feladatokat fogja ellátni:

- Részt vesz az Integrált Településfejlesztési Stratégia aktualizálásában, karbantartásában, az ezekhez kapcsolódó pénzügyi tervezésben, különösen az éves költségvetés tervezésének kialakításában;
- Városrehabilitációs elemeket tartalmazó városfejlesztési projekteket kezdeményez, illetve részt vesz ezek generálásában, kezdeményezésében;
- Pályázati lehetőségeket kutat fel, javaslatot tesz pályázatokon való részvételre;
- Pályázatokat készít elő, részt vesz a pályázatok előkészítésében, ill. pályázatot készít, készített külön megbízás alapján;
- Az Alapító megbízása szerint városfejlesztési, városrehabilitációs projektek teljes körű lebonyolítása.

Társaság egyéb városfejlesztési feladatait a Társaság és az Alapító a közöttük létrejövő városfejlesztési szerződés keretei között rögzíti. Társaság által – közfeladat ellátási céljainak elérése érdekében - folytatott tevékenységek:

- Parkfenntartás /közterület fenntartás, üzemeltetés, ellenőrzés/
- Út, híd, járda üzemeltetés /kezelés, útellenőri feladatok/
- Ingatlan fenntartás
- Belvízrendezés /ár- és belvízvédelem, felszíni vízelvezetési rendszer karbantartás/
- Községgazdálkodás /ezen belül a közhasznúak foglalkoztatása is/
- Közvilágítás, vízellátás
- Tűzvédelmi tevékenység
- Személyszállítás
- Szociális gondoskodás, étkeztetés
- Sportlétesítmények üzemeltetése
- Cigánd Város Önkormányzata hatályos közfoglalkoztatási terve keretében foglalkoztatottak alkalmazásának megszervezése, bonyolítása, ellenőrzése, a munkavégzéshez szükséges anyagok, eszközök biztosítása.

Az ITS megvalósulásának hatékony nyomon követése érdekében Cigánd Város Önkormányzata felállít egy Támogatói Csoportot is. A Támogatói Csoport egy olyan kezdeményezés a város életében, amely

elsősorban azokat a meghatározó társadalompolitikai, gazdasági szervezeteket, intézményeket, civil szervezeteket integrálja, amelyek rálátnak a város és bizonyos városrészek társadalmi problémáira, közvetlenül ismerik a városfejlesztés által érintett célcsoportok egy bizonyos részét. A Támogatói Csoport integrálja a város legfontosabb közintézményeit. A Támogatói Csoporton keresztül tudnak kapcsolódni az Önkormányzat munkájába a városi intézmények a gazdasági és a civil szervezetek.

A monitoring feladatok elvégzéséhez kapcsolódó adatok gyűjtéséért és a megvalósulás előrehaladásának méréséért szintén az Önkormányzat egyes osztályai a felelősek. Fontos kiemelni, hogy a fejlesztések végrehajtását a stratégia fejlesztésében szerepet vállaló önkormányzati alkalmazottak végzik, így elkerülhető a stratégia hiányos ismeretéből fakadó nem teljes értékű végrehajtása.

7.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Cigánd vonzáskörzetének a Cigándi járást tekinthetjük. A járásban összesen 15 település található, ezekre a településekre vannak hatással a Cigándon megvalósítani kívánt bizonyos fejlesztések, valamint a stratégiai projektekben szereplő bizonyos jövőbeli elképzelések. Ebből eredően szükséges, hogy Cigánd a fejlesztési stratégiájának célrendszerét egyeztesse a város környékebe/vonzáskörzetébe tartozó településekkel, ezzel is elősegítve a gazdasági és társadalmi folyamatok elmélyülését. Fontos, hogy ezen települések fejlesztési elképzelése, céljai illeszkedjenek Cigánd jövőbeli terveihez, ezzel elősegítve, hogy a környező települések saját fejlesztései harmonizáljanak a járásszékhely stratégiájával. Az aktív párbeszéddekkel és konzultációkkal elérhető továbbá, hogy a város fejlesztései a lehető legnagyobb mértékben építsenek a környéken található kihasználatlan gazdaság- és társadalom-fejlesztési potenciálokra. A tervezési időszakban történő egyeztetésekkel elősegíthető, hogy az egy „környékhez” tartozó települések közösen alakítsanak ki speciálisan fejlesztendő tevékenységeket, kiemelt súlypontokat.

Cigánd Integrált Városfejlesztési Stratégiájának a város vonzáskörzetét érintő fejlesztési elképzelések az alábbiak. Ezek a projektek közvetlen hatással vannak a vonzáskörzetben élők életére is. Három olyan terület azonosítható, ahol kimutathatóak a vonzáskörzetre gyakorolt hatások. Ebből eredően ezeken a területeken szükséges az aktív párbeszédet és a szoros településközi koordináció mechanizmusait kialakítani.

Gazdaságfejlesztés: Cigánd város gazdaságfejlesztési céljai közül az ipartelepítés ösztönzése és a helyi vállalkozások fejlesztése tekinthető olyan fejlesztési iránynak, amely közvetlen hatást gyakorol a város vonzáskörzetére. Az ipar park létrehozásával megteremtődnek az infrastrukturális feltételei az ipartelepítésnek. Ehhez kapcsolódóan az ipari park létrehozását célzó projektet szükséges szorosabb településközi egyeztetés alá vonni. Az inkubátorház szolgáltatásainak bővítése szintén megjelenik a város fejlesztési stratégiájában, amely szintén közvetlen hatással van a Bodroghoz vállalkozásaira is. A foglalkoztatási, képzési, humán erőforrás fejlesztési programokat a város kifejezetten térségi hatókörben képzeli el, ebből eredően intenzív településközi koordinációkat igényelnek ezeknek a fejlesztéseknek az előkészítése. Végül a szociális gazdaság keretében létrehozandó mezőgazdasági termelő kapacitások fejlesztése indukálhatja a térségi gazdasági együttműködések, a vidék szerepe elsősorban a nyersanyag előállítás kapcsán nőhet meg. Összességében az alábbi gazdaságfejlesztési projektek igényelnek intenzív együttműködést a szomszédos települések önkormányzataival, lakosságával és vállalkozóival.

- Mezőgazdasági termelő infrastruktúra bővítése
- Gyümölcs- lekvárfeldolgozó üzem kialakítása Cigándon
- Inkubátor ház bővítése Cigándon

- Ipari park kialakítása
- Kistérségi tranzit foglalkoztatási program
- Kistérségi mezőgazdasági foglalkoztatási és képzési program

Turisztikai és kulturális fejlesztések: A Bodrogek köz kulturális alapú térségfejlesztése közép távú városi cél egy szoros térségi együttműködésre alapul, melynek célja az Alsó és Felső Bodrogek köz kulturális, természeti örökségére, közösségeire alapozott turizmus és közösségfejlesztés. A cél megvalósítása érdekében szoros térségi együttműködést szükséges kialakítani a járás településeivel és a szlovákiai Bodrogek köz településeivel. Szükséges összehangolni a Bodrogek határmenti kapcsolatait. A térségi együttműködés legfontosabb területei a turizmusfejlesztés és a közösségfejlesztés. A turizmusfejlesztés kapcsán össze kell hangolni a Bodrogek köz vonzerőfejlesztéseit, melynek célja a Bodrogek köz teljes területére kiterjedő turisztikai termék, termékcsomag kialakítása (beleértve a határ túloldalát is). A turisztikai szolgáltatások fejlesztését szintén intenzív együttműködés mellett szükséges segíteni, ösztönözni. A harmadik legfontosabb terület egy egységes Bodrogek köz turisztikai brand kialakítása és piacra vezetése, amely szintén csak erős térségi összefogás mellett képzelhető el. A kulturális alapú térségfejlesztés másik nagy szegmense a bodrogek köz identitására alapozott térségi szintű közösségfejlesztést célozza. Összességében az alábbi turizmus és közösségfejlesztési projektek igényelnek intenzív együttműködést a szomszédos települések önkormányzataival, lakosságával és vállalkozóival.

- Honfoglalás kori témapark kialakítása a Bodrogek közben
- Bodrogek köz Múzeumporta továbbfejlesztése
- Tisza-parti Ökocentrum
- Tisza-parti pihenő park átfogó fejlesztése
- Közösségfejlesztő programok

Kisléptékű közlekedésfejlesztések: Ezen a területen elsősorban a kerékpárút fejlesztések emelhetők ki.

Városi és Humán köz és közösségi szolgáltatások fejlesztés: A város fejlesztési stratégiájában megjelennek olyan közszolgáltatás fejlesztési elemek, amelynek térségi hatóköre van. Elsősorban az oktatási intézmények fejlesztése, a bölcsődefejlesztés (a nők munkaerő piaci integrációja kapcsán), az emelt szintű, szakosított szociális intézmények fejlesztése, az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése és sportolási infrastruktúra fejlesztése emelhető ki. Ezeknek a projekteknek ugyanis közvetlen célcsoportja a térség lakossága is. Összességében az alábbi humán köz és közösségi szolgáltatásfejlesztés projektek igényelnek intenzív együttműködést a szomszédos települések önkormányzataival, lakosságával:

- Sportinfrastruktúra fejlesztése, Bodrogek köz sportakadémia létrehozása
- Óvoda bővítése
- Bölcsőde bővítése
- Járóbeteg szakellátás és egészségügyi alapellátás fejlesztése, mentőállomás létrehozása

A környező településekkel közösen megvalósítandó projektek: Dombrád Város Önkormányzata célul tűzte ki a közel 70 éves múlttal rendelkező, az 1990-es évek közepén megszüntetett Dombrád-Cigánd közötti közlekedés visszaállítását. A vízi turizmus fejlesztéséhez kapcsolódóan kishajó kikötő létesült Dombrád város külterületén, melynek közvetlen szomszédságában javasolt lenne a kompátkelő létesítése. A fejlesztés a két megye közötti gazdasági kapcsolatok élénkítését, illetve a térség közlekedési feltételeinek javulását eredményezheti.

7.4. Monitoring rendszer kialakítása

Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról elnevezésű rendelet figyelembe vételével az alábbi indikátorok kerültek meghatározásra a konkrét intézkedések tekintetében. Lényeges, hogy olyan indikátorokat rendeljünk az egyes projektek mellé, amelyeket a kedvezményezetteknek várhatóan vállalniuk kell a későbbiekben.

Minden indikátor esetében: a beszámolás gyakorisága évente történik, a bázis év a 2012. év illetve 2013. év adatait jelenti, adatforrásként a Központi Statisztikai Hivatal adatai az irányadók.

Terület- és Településfejlesztési Operatív program

Prioritás: 1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére

Program specifikus eredménymutató:

- KMR és a kevésbé fejlett régiók közsféra adatai nélkül számított foglalkoztatási rátáinak (20-64 évesek) különbsége (%)

Intézkedésenként:

1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése:

- Nem pénzügyi támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)
- Fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe (ha)
- Felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza (km)
- Elégedettség a települési környezet minőségével (pontozás 1-10)
- Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza

1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés:

- Természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év)
- Külföldi és belföldi turisták költsége (Md Ft)

1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével:

- Fejlesztett 0 - 3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)
- Fejlesztéssel érintett óvodai intézmények száma (db)

Prioritás: 2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés

Program specifikus eredménymutató:

- Elégedettség a települési környezet minőségével (pontérték 1-10)
- Vállalkozási aktivitás a kevésbé fejlett régiókban (db/lakosság)

Intézkedésenként:

2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés:

- Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m²)
- Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága (m²)

Prioritás: 3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken

Program specifikus eredménymutató:

- Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya (%)

Intézkedésenként:

3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése:

- Középületek éves primer energiafogyasztásának csökkentése (kwh/év)
- Energhatékonsági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés (PJ/év)
- Megújuló energiaforrásból előállított energia mennyiség (PJ/év)

Prioritás: 4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése

Program specifikus eredménymutató:

- A betegek közül a várólista hossza miatt kórházba nem kerültek aránya ELEF mérés alapján

Intézkedésenként:

4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése:

- Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő)
- Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok száma (db)
- A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)

4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése:

- Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő)
- Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok száma (db)
- A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)

4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja:

- Városfejlesztés: városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m²)
- városi területeken létrehozott vagy helyre állított nyitott terek (m²)
- rehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma (fő)

Prioritás: 5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés

Program specifikus eredménymutató:

- A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók száma (fő)
- A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma (fő)

Intézkedésenként:

5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok:

- Szociális város rehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma (fő)

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív program

- Tanúsítványt szerző résztvevők száma (fő)
- Vállalkozások által teremtett munkahelyek száma (db)
- Munkaerőpiaci programba belépők száma (fő)

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

- Vállalkozások 3 éves túlélési rátája %
- Támogatásban részesülő kkv-k száma (db)
- A támogatott új kkv-k száma (db)

Környezet és Energiahatékonysági operatív program

- Elégedettség a települési környezet minőségével
- Jobb vízellátásban részesülő további népesség
- A megfelelő szennyvízkezelő rendszerrel ellátott, 2000 LE feletti szennyvíz-elvezetési agglomerációk aránya
- További kapacitás megújuló energia előállítására
- Az üvegház-hatást okozó gázok éves csökkenése

Az alábbi táblázat tartalmazza az ITS-ben megjelenő projektek indikátorait, amelyet a projektet finanszírozó operatív programok alapján határoztuk meg.

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Projekt megnevezése	Indikátor	Beszámolás gyakorisága	Adatforrás	Adatszolgáltató
Az egészséges Bodroghözért	Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Bodroghközi Járóbeteg Szakrendelő Nkft.
Belterületi utak felújítása	Felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza (km)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Bodroghközi Múzeumporta továbbfejlesztése	Természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Bodroghközi sportakadémia létrehozása	-	Évente		Cigánd Város Önkormányzata
Bölcsőde bővítése Cigándon	Fejlesztett 0 - 3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Bűnmegelőzési program Cigándon	Elkövetett bűncselekmények számának csökkenése	Évente	KSH	Rendőrkapitányság
Cigánd funkcióbővítő városrehabilitációja	Szociális város rehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma (fő)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Cigánd szennyvíztelep és hálózat rekonstrukciója	A megfelelő szennyvízkezelő rendszerrel ellátott, 2000 LE feletti szennyvíz-elvezetési agglomerációk aránya	Évente	KSH	Cigánd Város Önkormányzata
Egészségügyi alapellátás eszközfejlesztése	Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Bodroghközi Járóbeteg Szakrendelő Nkft
GŐDÉNY terület víztestek rehabilitációja Cigándon	Városi területeken létrehozott vagy helyre állított nyitott terek (m2)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Gyümölcs- lekvárfeldolgozó üzem kialakítása Cigándon	-	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Helyi vállalkozások ösztönzése	Vállalkozások 3 éves túlélési rátája % Tanúsítványt szerző résztvevők száma (fő)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Honfoglalás kori témapark kialakítása a Bodroghközben	Természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

	tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év)			
Inkubátor ház bővítése Cigándon	A kv-k 3 éves túlélési rátája A támogatott új kv-k száma (db)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Ipari park kialakítása	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Komplex telepprogram Cigándon 2. ütem	rehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma (fő)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Komplex telepprogram Cigándon 2. ütem	rehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma (fő)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Közpark átfogó rehabilitációja, fejlesztése Cigándon	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága (m ²)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Központi iskola felújítása Cigándon	Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés (PJ/év)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Külterületi utak felújítása	Felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza (km)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Meglévő kerékpárút bővítése	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Mentőállomás létrehozása Cigándon	Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Bodrogközi Járóbeteg Szakrendelő Nkft.
Mezőgazdasági termelő infrastruktúra bővítése	-	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Művelődési központ építése	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m ²)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Napelem park telepítése	További kapacitás megújuló energia előállítására Az üvegház-hatást okozó gázok éves csökkenése	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Óvoda bővítése Cigándon	Fejlesztéssel érintett óvodai intézmények száma (db)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Középületek éves primer energiafogyasztásának csökkentése (kwh/év)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Polgármesteri hivatal felújítása	Középületek éves primer energiafogyasztásának csökkentése (kwh/év)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata

Cigánd
Integrált Településfejlesztési Stratégia

Polgármesteri hivatal szervezetfejlesztése	-	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Sportinfrastruktúra fejlesztése	-	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Szociális Célú Városrehabilitáció 2. és 3. ütem	Szociális város rehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma (fő)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Szociális Célú Városrehabilitáció 2. és 3. ütem	Szociális város rehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma (fő)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Tisza-parti Ökocentrum	-	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata
Tisza-parti pihenő park átfogó fejlesztése	Természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év)	Évente	Önkormányzati adatszolgáltatás	Cigánd Város Önkormányzata

A monitoring feladatok elvégzéséhez kapcsolódó adatok gyűjtéséért és a megvalósulás előrehaladásának méréséért szintén az Önkormányzat egyes osztályai a felelősek, akik szintetizálják az egyes kedvezményezettek indikátorainak megvalósulását. A monitoring tevékenység során keletkező adatokat a település rendszeresen megjelenteti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn. Emellett, a monitoring adatokat célzottan megküldi az ITS kialakításában aktívan közreműködő partnerek részére és számukra negyedéves rendszerességgel konzultációs lehetőséget biztosít az ITS előrehaladása tárgyában, így a partnerek folyamatosan nyomon tudják követni a monitoring folyamatokat. A képviselőtestület évi egy alkalommal nyilvános közmeghallgatást tart az ITS megvalósításának előrehaladásáról